

Nord Stream 2 AG
Baarerstrasse 52
6300 Zug
Szwajcaria

Biuro/dział
Zasoby Podglebia i Gotowość na
Zagrożenia

Data
30 października 2019 r.

Nr ref. 2019 – 86444,
2019 – 86445 i 2019 –
86446

/ksc

Pozwolenie na budowę 2 nitek gazociągu Nord Stream 2

W piśmie z dnia 15 kwietnia 2019 r. spółka Nord Stream 2 AG zwróciła się do Duńskiej Agencji Energetycznej o pozwolenie na budowę dwóch równoległych nitek gazociągu w duńskim obszarze szelfu kontynentalnego na Morzu Bałtyckim, na południowy wschód od Bornholmu. Wniosek dotyczył dwóch równoważnych wariantów trasy NSP2 z NSP2 V1 (NSP2 / NSP2 V1) i kombinacji NSP2 z NSP2 V2 (NSP2 / NSP2 V2), aby po zakończeniu procesu środowiskowego Duńska Agencja Energetyczna mogła zdecydować, dla którego wariantu trasy, można wydać pozwolenie.

Budowa i eksploatacja instalacji rurociągowej do transportu węglowodorów na obszarze duńskiego szelfu kontynentalnego wymaga zgody duńskiego ministra ds. Klimatu, Energii i Mediów, patrz art. 4 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego nr 1189 z dnia 21 września 2018 r. wydanego na podstawie ustawy o szelfie kontynentalnym i niektórych instalacjach rurociągowych na wodach terytorialnych (ustawa o szelfie kontynentalnym). Prawo do wydania pozwolenia delegowano Duńskiej Agencji Energetycznej, patrz art. 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia wykonawczego nr 1512 z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie zadań i obowiązków Duńskiej Agencji Energetycznej.

1. Pozwolenie

1.1. Decyzja

Duńska Agencja Energetyczna niniejszym wydaje na rzecz Nord Stream 2 AG pozwolenie na budowę gazociągów objętych wnioskiem, w wariantcie trasy NSP2 / NSP2 V1.

Pozwolenie wydawane jest w oparciu o art. 4 (1) ustawy o szelfie kontynentalnym oraz art. 2 (1) rozporządzenia wykonawczego nr 1520 z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie niektórych instalacji rurociągowych na wodach terytorialnych i na szelfie kontynentalnym.

Pozwolenie to obejmuje budowę, w tym układanie rurociągów gazu ziemnego na duńskim obszarze szelfu kontynentalnego. Przed oddaniem rurociągów do eksploatacji, Nord Stream 2 AG musi złożyć do Duńskiej Agencji Energetycznej wnioski o pozwolenie na eksploatację rurociągu, patrz art. 2 (1) rozporządzenia wykonawczego nr 1520 z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie niektórych instalacji rurociągowych na wodach terytorialnych i na szelfie kontynentalnym.

Pozwolenie nie obejmuje niezbędnych zezwoleń, homologacji itp. wymaganych na podstawie innych przepisów, ani nie zwalnia Nord Stream 2 AG z obowiązku uzyskania niezbędnych zezwoleń i homologacji wymaganych na mocy innych przepisów.

Pozwolenie wydawane jest częściowo na podstawie oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzonej zgodnie z ustawą o ocenie oddziaływania na środowisko, ponieważ projekt dotyczy instalacji gazociągów o średnicy 1153 mm i długości 147 km, a zatem podlega pod Załącznik 1 nr 16 ustawy o ocenie oddziaływania na środowisko, patrz. art 15 ust. 1 pkt 1 oraz Załącznik 1 nr 16 do rozporządzenia wykonawczego nr 1225 z dnia 25 października 2018 r. wydanego na podstawie ustawy o ocenie oddziaływania na środowisko planów i programów oraz konkretnych projektów (OoOOnŚ) (ustawa o ocenie oddziaływania na środowisko). Raport o oddziaływaniu na środowisko, przygotowany dla projektu, stanowi część niezbędnej dokumentacji związanej z rozpatrzeniem wniosku i został przygotowany przez dewelopera. Ocena oddziaływania na środowisko obejmuje ocenę wykonaną zgodnie z dyrektywą siedliskową, dyrektywą ptasią itp. Przeprowadzono proces konsultacji publicznych trwający co najmniej osiem tygodni.

Nord Stream 2 jest również objęty konwencją z Espoo, ponieważ projekt może mieć wpływ na środowisko ponad granicami krajowymi. Oznacza to, że podobnie jak inne kraje, Dania jest zobowiązana powiadomić wszystkie inne kraje, które mogą potencjalnie zostać dotknięte skutkami realizacji projektu. Jeżeli któryś z notyfikowanych krajów zgłosi zainteresowanie udziałem w procesie oceny oddziaływania na środowisko, musi być zaangażowany w wszelkie transgraniczne oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko z Danii na ich terytorium. Z tego powodu w ocenę oddziaływania na środowisko zaangażowane zostały: Estonia, Finlandia, Łotwa, Litwa, Polska, Rosja, Szwecja i Niemcy.

Raport o oddziaływaniu na środowisko rozprawdzono do konsultacji krajowych między 15 maja 2019 r. a 10 lipca 2019 r. Dokumenty Espoo, zawierające ocenę transgranicznego wpływu na środowisko objętej wnioskiem części gazociągu na wodach duńskich, zostały przekazane do konsultacji społecznych między zainteresowanymi krajami w tym samym okresie, do 17 lipca 2019 r włącznie.

Pozwolenie wydawane jest na podstawie pozytywnie zakończonej oceny wpływu przedsięwzięcia na środowisko w Danii, a także oceny transgranicznego oddziaływania na środowisko w wyżej wymienionych krajach, w tym konsultacji społecznych zarówno krajowych, jak i prowadzonych pod patronatem Espoo.

Wnioski Duńskiej Agencji Energetycznej przedstawiono w ustępie 4.

Pozwolenie wydano po konsultacji z Duńskim Urzędem ds. Środowiska Pracy, Duńską Dyrekcją Rybołówstwa, Duńskim Dowództwem Obronnym / Dowództwem Marynarki Wojennej, Duńskim Ministerstwem Obrony, Agencją ds. Nieruchomości i Duńską Agencją ds. Geodanych Duńską Agencją Ochrony Środowiska, Agencją ds. Kultury i Pałaców oraz Duńskim Urzędem Morskim i innymi.

Między innymi na podstawie raportów oddziaływania na środowisko i odpowiedzi uzyskanych w ramach konsultacji dotyczących trasy na południowy wschód od Bornholmu, na szelfie kontynentalnym i trasy na północny zachód od Bornholmu na szelfie kontynentalnym, Duńska Agencja Energetyczna stwierdziła, że trasa prowadząca przez południowy wschód od Bornholmu jest lepsza od trasy prowadzącej na północny zachód od Bornholmu. Wniosek ten jest w szczególności oparty na przekonaniu, że wpływ na żeglugę i obszary Natura 2000 uważa się za znacznie mniejsze w przypadku trasy południowo-wschodniej niż trasy północno-zachodniej. W tym kontekście wydaje się pozwolenie na trasę NSP2 / NSP2 V1 na południowy wschód od Bornholmu, na szelfie kontynentalnym. Patrz także Załącznik 4.

Z pozwolenia można korzystać dopiero po upływie terminu na wniesienie odwołania wynoszącego cztery tygodnie od ogłoszenia pozwolenia, patrz art. 6(a)(4) i (5) ustawy o szelfie kontynentalnym.

1.2. Warunki

Pozwolenie wydawane w oparciu o art. 4(1) ustawy o szelfie kontynentalnym zostaje wydane z zastrzeżeniem następujących warunków – patrz art. 4(2) ustawy o szelfie kontynentalnym oraz art. 4 rozporządzenia wykonawczego nr 1520 z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie niektórych instalacji rurociągowych na wodach terytorialnych i na szelfie kontynentalnym.

1. Pozwolenie to jest udzielane wyłącznie na trasę NSP2 / NSP2 V1.
2. Wraz z wydaniem tego pozwolenia wnioski o zgodę na północno-zachodnią trasę Nord Stream 2 na szelfie kontynentalnym zostaje zawieszony i wygaśnie, gdy spółka Nord Stream 2 AG rozpocznie układanie rurociągów i związane z nim czynności objęte pozwoleniem. Nord Stream 2 AG powiadomi Duńską Agencję Energetyczną o rozpoczęciu układania rurociągów i związanych z tym działaniach w Danii oraz o zakończeniu budowy rurociągu, tj. o zakończeniu działań związanych z układaniem rurociągów.
3. Niniejsze pozwolenie wygaśnie, jeżeli spółka Nord Stream 2 AG zrezygnuje z projektu w całości lub w części. Nord Stream 2 AG powiadomi Duńską Agencję Energetyczną, jeżeli projekt gazociągu nie zostanie zrealizowany zgodnie z wnioskiem.
4. Przed rozpoczęciem układania rurociągów, Nord Stream 2 AG przedstawi zaktualizowany harmonogram projektu, w tym przewidywany termin układania rurociągów. Harmonogram należy przedłożyć Duńskiej Agencji Energetycznej.

5. Nord Stream 2 AG zawrze porozumienie z właścicielami instalacji kablowych i rurociągowych, leżących na drodze rurociągów. Celem tego porozumienia będzie zapewnienie zwolnienia z odpowiedzialności właścicieli, których instalacje przekraczać będą nowe gazociągi.
6. Po zawarciu porozumienia z właścicielami infrastruktury, która ma zostać przekroczona, ale jeszcze przed jej przekroczeniem, Nord Stream 2 AG przedstawi projekt i wybraną metodę przekroczenia innej infrastruktury, do zatwierdzenia przez Duńską Agencję Energetyczną.
7. Nord Stream 2 AG poczyni przygotowania potrzebne ze względu na przyszłe rurociągi i kable, które będą przecinać gazociągi.
8. Nord Stream 2 AG wykupi ubezpieczenie od szkód spowodowanych działaniami prowadzonymi na podstawie tego pozwolenia, nawet jeśli szkoda będzie przypadkowa.
9. Materiały służące do stabilizacji rurociągu nie mogą być szkodliwe dla flory i fauny Morza Bałtyckiego, np. poprzez wprowadzanie gatunków inwazyjnych w związku ze zwałowaniem skał.
10. Jeżeli chodzi o zwałowanie skał należy obserwować ze statku zwierzęta i przed zwałowaniem zastosować środki odstraszające wykorzystując tzw. „pingery” w celu ochrony ssaków morskich. Bardziej szczegółowa specyfikacja pingerów musi zostać zatwierdzona przez Duńską Agencję Energetyczną przed zwałowaniem skał.
11. W ramach planowania prac budowlanych Nord Stream 2 AG będzie dążyć do unikania układania rur w połowowym obszarze objętym ograniczeniami, znanym jako Bornholmski, w okresie tarła dorsza, w lipcu i sierpniu. We wspomnianym okresie nie można prowadzić żadnych ingerencji.
12. Przed ułożeniem rurociągów spółka Nord Stream 2 AG skonsultuje się z odpowiednimi władzami i/lub organizacjami, które obsługują stacje monitorowania środowiska w pobliżu trasy rurociągu.
13. Umowę między organizacją Danish Fishermen PO a spółką Nord Stream 2 AG należy przedłożyć Duńskiej Agencji Energetycznej, niezwłocznie, gdy tylko będzie ona dostępna i nie później niż przed rozpoczęciem układania rur.
14. Nord Stream 2 AG będzie przestrzegać wymagań wyznaczonych przez Duński Urząd Morski, w związku z realizacją, eksploatacją i wycofaniem projektu z eksploatacji.
15. Nord Stream 2 AG będzie przestrzegać wymagań i wytycznych wyznaczonych przez Duńskie Ministerstwo Obrony w związku z realizacją projektu.
16. Nord Stream 2 AG będzie przestrzegać wymagań wyznaczonych przez Duńską Agencję Ochrony Środowiska w związku z realizacją i eksploatacją projektu.
17. Nord Stream 2 AG będzie przestrzegać wymagań wyznaczonych przez Agencję ds. Kultury i Pałaców w związku z realizacją projektu.
18. Nord Stream 2 AG przygotuje dla fazy budowy program monitorowania, obejmujący m.in. monitorowanie układania rurociągów. Program monitorowania obejmuje monitorowanie warunków środowiskowych i wymaga zatwierdzenia przez Duńską Agencję Energetyczną przed rozpoczęciem układania rurociągów.

19. Zakłada się, że układanie będzie realizowane przy użyciu statku do układania, wyposażonego w dynamiczne pozycjonowanie (statek DP).
20. Nord Stream 2 AG przygotowuje ocenę rurociągów po ich ułożeniu, włącznie z ich oceną po zakończeniu układania. Ocena i związane z nią wnioski należy przedstawić do zatwierdzenia przez Duńską Agencję Energetyczną, celem oceny pod kątem zapotrzebowania na dodatkowe ingerencje w dno morskie, dane dotyczące głębokości należy zaś przesłać do Duńskiej Agencji Geodanych.
21. Nord Stream 2 AG będzie przestrzegać wymagań wyznaczonych przez Duńską Agencję Geodanych w związku z realizacją projektu. Duńska Agencja Geodanych oczekuje, że spółka Nord Stream 2 AG złoży wniosek o pozwolenie na przeprowadzenie badania hydrograficznego i spełnienie ogólnych warunków takich badań hydrograficznych. Prognozowane współrzędne dla rurociągów należy przesłać do Duńskiej Agencji Geodanych, a ostateczne współrzędne ułożonych rurociągów (po ich ułożeniu) należy przesłać do Duńskiej Agencji Energetycznej, Duńskiej Agencji ds. Nieruchomości o Znaczeniu dla Obronności i Duńskiej Agencji Geodanych, gdy będą już dostępne.
22. Na wszystkich etapach projektu Nord Stream 2 AG zapewni służby ratunkowe, zdolne do reagowania na ewentualne wycieki węglowodorów lub inne przypadkowe zdarzenia. Opracowany plan gotowości należy składać corocznie Duńskiej Agencji Energetycznej.
23. Zanim rurociąg zostanie oddany do użytku, Nord Stream 2 AG przedłoży dokumentację systemu zarządzania integralnością rurociągów w trakcie eksploatacji oraz kontroli i konserwacji rurociągów. System zarządzania winien zapewniać ciągłe monitorowanie pracy i stanu rurociągów oraz ich regularną inspekcję, celem utrzymania integralności rurociągów. System zarządzania powinien zostać ponownie oceniony przy użyciu podejścia opartego na ryzyku, opartego na spostrzeżeniach dotyczących stanu i warunków eksploatacji rurociągów.
24. Nord Stream 2 AG będzie dokumentować wielkość strat fizycznych, co więcej fizyczne zaburzenia nadrzędnych typów siedlisk dna morskiego winny być oceniane, dokumentowane i zgłaszane Duńskiej Agencji Ochrony Środowiska. W miarę możliwości, zakres strat fizycznych i zaburzeń fizycznych należy określić na podstawie nadrzędnych typów siedlisk określonych w dyrektywie ramowej w sprawie strategii morskiej. Zakres strat fizycznych i zaburzeń fizycznych nadrzędnych typów siedlisk dna morskiego należy zgłosić nie później niż w sześć miesięcy po zakończeniu robót budowlanych.
25. Nord Stream 2 AG zapewni, że skład gazu będzie zgodny ze specyfikacjami projektowymi dla tych rurociągów. Wszelkie znaczące zmiany w składzie wymagają zgody Duńskiej Agencji Energetycznej.
26. Nord Stream 2 AG przygotowuje program monitorowania do inspekcji i konserwacji w fazie eksploatacji. Program monitorowania obejmie monitorowanie aspektów bezpieczeństwa. Program monitorowania podlega zatwierdzeniu przez Duńską Agencję Energetyczną i musi być wdrożony przed oddaniem rurociągów do eksploatacji.

27. Nord Stream 2 AG przygotowuje program monitorowania do fazy eksploatacji. Program monitorowania obejmuje monitorowanie warunków środowiskowych i wymaga zatwierdzenia przez Duńską Agencję Energetyczną przed rozpoczęciem układania rurociągów.
28. Nord Stream 2 AG prześle dane uzyskane podczas fazy budowy i eksploatacji na poligonach wojskowych Dowództwu Marynarki Wojennej. Dane z obszarów ćwiczeń okrętów podwodnych NATO nie mogą być publikowane ani udostępniane stronom trzecim bez zgody Dowództwa Marynarki Wojennej.
29. Nord Stream 2 AG będzie publikować wyniki programów monitorowania środowiska co roku, ale dopiero po zatwierdzeniu danych przez Dowództwo Marynarki Wojennej. Publikowane mają być wyłącznie dane dotyczące warunków środowiskowych na etapie budowy i eksploatacji.
30. Po zakończeniu czynności poprzedzających oddanie do eksploatacji, ale przed oddaniem rurociągów do eksploatacji, Nord Stream 2 AG prześle ich wyniki Duńskiej Agencji Energetycznej.
31. Weryfikująca strona trzecia wyda „Certyfikat zgodności” potwierdzający, że instalacje spełniają obowiązujące przepisy, normy i specyfikacje techniczne Nord Stream 2 AG. Duńska Agencja Energetyczna wymaga przedłożenia Duńskiej Agencji Energetycznej „Certyfikatu zgodności”, gdy będzie on dostępny, ale przed datą uruchomienia instalacji rurociągu.
32. Przed oddaniem do użytku każdego z rurociągów należy uzyskać od weryfikującej strony trzeciej informację o pozytywnym wyniku kontroli morskiej. Informacja o pozytywnym wyniku kontroli wydaniu inspekcji zostanie przekazana Duńskiej Agencji Energetycznej, zaraz gdy będzie dostępna.
33. Na etapie budowy i eksploatacji instalacja rurociągu będzie podlegać nadzorowi władz duńskich. W ramach nadzoru Duńskiej Agencji Energetycznej nad rurociągami, Duńska Agencja Energetyczna może w dowolnym czasie zażądać ujawnienia wyników zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych audytów w celu uzyskania wglądu w przeprowadzone audyty i niezależną weryfikację strony trzeciej.
34. Na długo przed przewidywanym wycofaniem z eksploatacji jednego lub obu rurociągów, Nord Stream 2 AG przygotowuje plan wycofania instalacji rurociągu z eksploatacji i przedłoży Duńskiej Agencji Energetycznej plan do zatwierdzenia przez Duńską Agencję Energetyczną. Po wcześniejszym dialogu z Nord Stream 2 AG, Duńska Agencja Energetyczna może nakazać Nord Stream 2 AG usunięcie - w określonym terminie po wycofaniu z eksploatacji - instalacji rurociągów objętych niniejszą aprobatą w całości lub w części z dna morskiego, patrz art. 4 (2) rozporządzenia wykonawczego nr 1520 z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie niektórych instalacji rurociągowych na wodach terytorialnych i na szelfie kontynentalnym.

1.3. Wskazówki dotyczące składania skarg

Od decyzji tej można się odwołać na piśmie do Duńskiej Komisji Odwoławczej ds. Energii, wysyłając odwołanie na adres Toldboden 2, 8800 Viborg, nie później niż w cztery tygodnie po ogłoszeniu decyzji, patrz art. 6 (a) ustawy o szelfie kontynentalnym. Decyzja zostanie opublikowana na stronie internetowej Duńskiej Agencji Energetycznej www.ens.dk.

Stronami uprawnionymi do wniesienia odwołania zgodnie z art. 6(a)(1) ustawy o szelfie kontynentalnym są wszystkie strony, których istotny i indywidualny interes jest dotknięty podjętą decyzją, a także lokalne i krajowe stowarzyszenia i organizacje, których głównym celem jest ochrona przyrody i środowiska . To samo dotyczy stowarzyszeń lokalnych i krajowych, których przedmiotem działalności jest ochrona istotnych interesów rekreacyjnych, jeżeli decyzja wpływa na takie interesy.

Z poważaniem,

Kristoffer Böttzauw

2. Wniosek

2.1. Wnioskodawca

Zgodnie z dokumentami aplikacyjnymi Nord Stream 2 AG jest własnością PJSC Gazprom. Nord Stream 2 AG będzie odpowiadać za planowanie bieżącej eksploatacji.

Adres siedziby głównej Nord Stream 2 AG to Baarerstrasse 52, 6300 Zug, Szwajcaria.

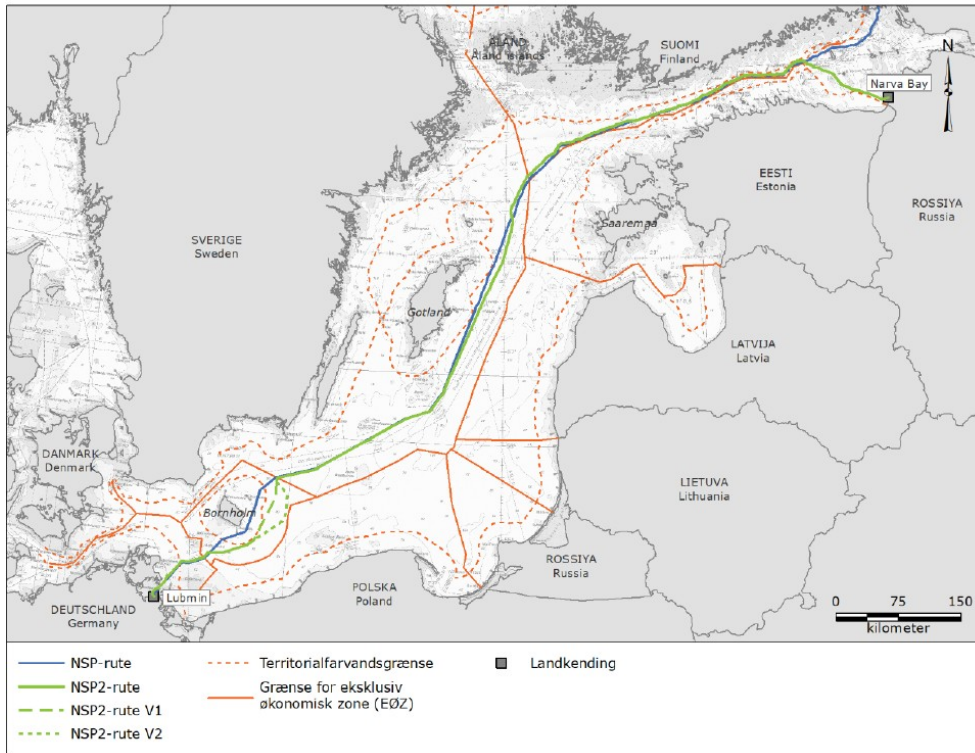
2.2. Dokumenty aplikacyjne

Wniosek został rozpatrzony w oparciu o następujące główne dokumenty przedłożone przez Nord Stream 2 AG w dniu 15 kwietnia 2019 r.:

- „Wniosek o wydanie pozwolenia na budowę, Dania”
 - Załącznik I: Szczegółowe informacje techniczne
 - Współrzędne trasy linii A i linii B Nord Stream 2
 - Polityka w zakresie zdrowia, bezpieczeństwa, środowiska i spraw społecznych (HSES)
 - Instrukcja – System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną środowiska oraz zagadnieniami społecznymi (HSES MS)
 - Plan jakości projektu
 - Ocena ryzyka związanego z budową rurociągu, sporządzona przez spółkę Global Maritime
 - Częstotliwość interakcji rurociągu podmorskiego, Nord Stream 2 i Saipem
 - Ocena uszkodzenia rurociągu podmorskiego, Nord Stream 2 i Saipem
 - Ocena ryzyka związanego z rurociągiem podmorskim, Nord Stream 2 i Saipem
 - Załącznik II: Ocena oddziaływania na środowisko (EIA):
 - Raport oddziaływania na środowisko Nord Stream 2 AG, Dania, trasa południowo-wschodnia, włącznie z podsumowaniem w języku nietechnicznym
 - Raport oddziaływania na środowisko Nord Stream 2 AG, Dania, trasa południowo-wschodnia, Atlas.
 - Załącznik III: Dokumentacja zgodnie z wymaganiami konwencji z Espoo:
 - Nord Stream 2 – Raport oddziaływania transgranicznego i raport oddziaływania na środowisko. Dania, trasa południowo-wschodnia.
 - Nord Stream 2 – podsumowanie w języku nietechnicznym, raport oddziaływania na środowisko, Dania, trasa południowo-wschodnia.

2.3. Projekt Nord Stream 2

Zgodnie z dokumentami aplikacyjnymi projekt rurociągu na duńskim obszarze szelfu kontynentalnego, który jest objęty wnioskiem, stanowi część większego projektu rurociągu, który składa się z dwóch podmorskich rurociągów do transportu gazu z Rosji do Niemiec, patrz Rysunek 1.

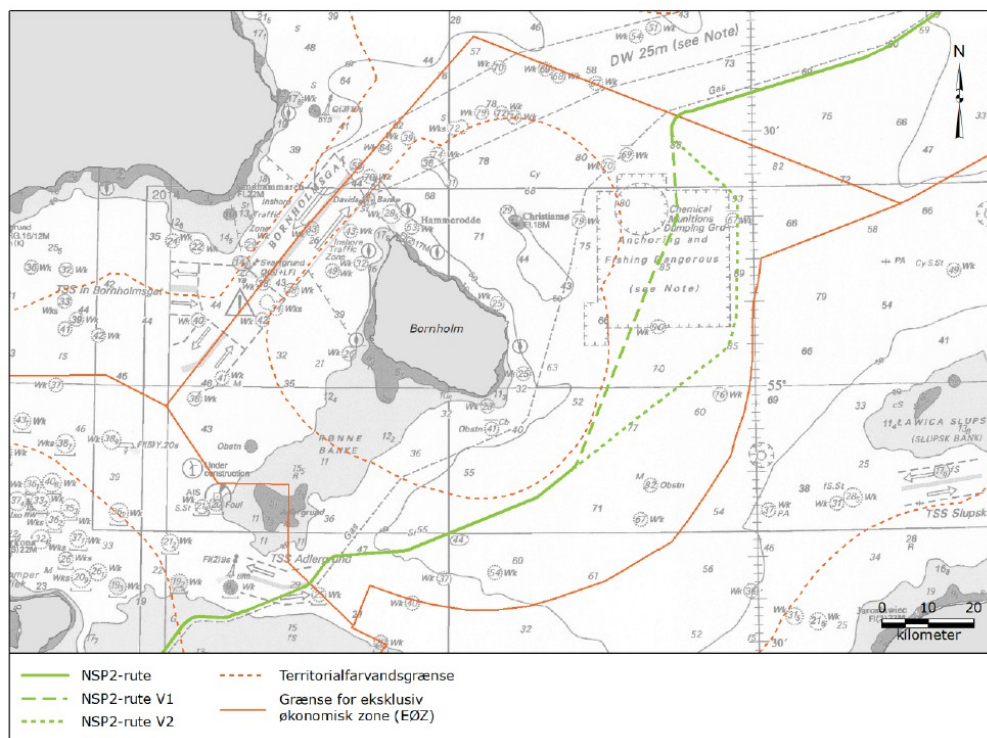

Rysunek 1 Źródło: Rysunek 2-2, „Wniosek o pozwolenie na budowę, Dania - trasa południowo-wschodnia”, kwiecień 2019 r.

Wniosek dotyczy budowy dwóch rurociągów podmorskich, każdy o średnicy 48 cali, w obszarze duńskiego szelfu kontynentalnego. Przepustowość projektu po pełnym wdrożeniu wyniesie 55 miliardów m³ gazu ziemnego rocznie. Planowana całkowita długość trasy rurociągu wynosi około 1230 km.

2.4. Lokalizacja duńskiej części projektu rurociągu

Duńska część projektu rurociągu na Morzu Bałtyckim znajduje się na wschód i południe od Bornholmu, w duńskim obszarze szelfu kontynentalnego, gdzie spółka Nord Stream 2 AG wnioskuje o pozwolenie na dwa warianty trasy NSP2 / NSP2 V1 i NSP2 / NSP2 V2, jako dwie równoważne alternatywy, dzięki czemu po zakończeniu procesu środowiskowego Duńska Agencja Energetyczna będzie mogła zdecydować, czy można wydać pozwolenie na budowę kombinacji NSP2 z NSP2 V1 (NSP2 / NSP2 V1) lub kombinacji NSP2 z NSP2 V2 (NSP2 / NSP2 V2), patrz Rysunek 2.

Rysunek 2 Źródło: Rysunek 3-1, „Wniosek o pozwolenie na budowę, Dania - trasa południowo-wschodnia”, kwiecień 2019 r.

Odcinek duński będzie miał około 147 km długości, jeśli zostanie wybrany wariant trasy NSP2 / NSP2 V1, lub około 164 km, jeśli zostanie wybrany wariant trasy NSP2 / NSP2 V2. Planuje się, że dwa rurociągi Nord Stream 2 (linia A i linia B) będą biegły równoległe do siebie, przy odległości pomiędzy dwiema liniami wynoszącej około 35 m i 155 m, z uwzględnieniem lokalnych odchyłek wynikających z nierówności dna morskiego. Wniosek obejmuje dwa korytarze rurociągu z tolerancją +/- 150 m po obu stronach każdego rurociągu.

Współrzędne dokładnego umiejscowienia na wodach duńskich są określone w suplemencie I do wniosku. Ostateczne współrzędne rurociągów będzie można ustalić dopiero po ich ułożeniu.

2.5. Harmonogram

Zgodnie z wnioskiem oczekuje się, że prace budowlane pierwszego z dwóch równoległych rurociągów rozpoczną się na początku 2020 r. z założeniem rozpoczęcia przesyłu gazu w drugiej połowie 2020 r., patrz ustęp 3.3 wniosku.

Oczekuje się, że czas budowy rurociągów na wodach duńskich wyniesie łącznie około 115 dni, jeśli wybrana zostanie kombinacja proponowanej trasy Nord Stream 2 NSP2 / NSP2 V1, oraz około 125 dni, w razie wyboru połączenia proponowanej trasy Nord Stream 2 NSP2 / NSP2 V2. W razie potrzeby, układanie poszczególnych rurociągów będzie poprzedzone przeprowadzeniem stosownych interwencji w dno morskie.

Zgodnie z wnioskiem, pozwolenia na projekt wydano już w Szwecji, Niemczech, Finlandii i Rosji. W chwili składania wniosku i pod warunkiem, że duńskie pozwolenie zostanie wydane w przewidywanym horyzoncie czasowym, spółka Nord Stream 2 AG przewiduje, że całkowity czas trwania fazy budowy obejmującej oba rurociągi z Rosji do Niemiec będzie krótszy niż dwa lata.

Instalacja rurociągów Nord Stream 2 i powiązane prace przygotowawcze w dwóch obiektach wyjścia na ląd w Rosji i Niemczech rozpoczęły się w drugim kwartale 2018 r. Spółka poinformowała Duńską Agencję Energetyczną, że instalacja rurociągów została zakończona na wodach rosyjskich, niemieckich, szwedzkich i fińskich w dniu 21 października 2019 r.

2.6. Informacje techniczne

2.6.1. Ingerencje w dno morskie

Zgodnie z wnioskiem i oceną oddziaływania na środowisko, układanie rurociągów w niektórych obszarach może potencjalnie wymagać prac interwencyjnych przed ułożeniem lub po nim. Konieczne mogą być działania interwencyjne w celu ustabilizowania rurociągu lub ochrony jego integralności. Prace interwencyjne mogą obejmować wkopanie rurociągu w dnie morskim lub zwałowanie skał.

Podsumowując, przewiduje się następujące prace interwencyjne:

- Utworzenie nasypów skalnych, we wcześniej określonych miejscach na dnie morskim, przed budową rurociągów,
- Utworzenie nasypów skalnych wokół rurociągu, w określonych miejscach na dnie morskim,
- Wkopianie rurociągów po ich ułożeniu, poprzez zatopienie rurociągu poniżej poziomu dna morskiego za pomocą pługa rurociągowego.

Zidentyfikowano jedno miejsce, w którym może być konieczna dodatkowa stabilizacja rurociągów i gdzie zakłada się, że rurociągi zostaną zakopane po ułożeniu. Spodziewane są potencjalne prace interwencyjne obejmujące maksymalnie 4 km wykopów, w których zostanie przeprowadzone zwałowanie materiału skalnego lub rurociągi zostaną wkopane po ułożeniu. Wniosek zawiera zastrzeżenie dotyczące prawa do wprowadzania zmian w szczegółowym projekcie rurociągów.

Ponadto Nord Stream 2 będzie przecinał istniejące rurociągi Nord Stream, w razie potrzeby ze zlokalizowanym zwałowaniem materiału skalnego na łącznej długości mniejszej niż 1 km.

2.6.2. Przekraczanie infrastruktury

W punkcie 8 wniosku stwierdzono, że Nord Stream 2 przekracza kable elektryczne i komunikacyjne. Ponadto rurociągi Nord Stream 2 przecinają rurociągi Nord Stream na wodach duńskich tuż poza wodami terytorialnymi na południe od Bornholmu. W ustępie 7.3 wniosku stwierdzono ponadto, że firma jest świadoma, że proponowana trasa Nord Stream 2 przecina przyszłą trasę rurociągu Baltic Pipe,

natomiast punkt 8.5 stwierdza, że Nord Stream 2 AG nie utrudni przeprowadzenia przyszłej infrastruktury. Oczekuje się, że strony zawrą porozumienia o krzyżowaniu się infrastruktury, które określą rozwiązania techniczne dotyczące takich skrzyżowań. Spółka oświadczyła, że dla każdego skrzyżowania kabla i rurociągu zostaną opracowane specjalne projekty skrzyżowań.

Na skrzyżowaniach z kablami z reguły stosowane będą przejazdach kablowych z reguły stosowane będą betonowe maty ochronne, a w miejscach skrzyżowań z rurociągami stosowane będą wypełnienia / zwałowiska skalne.

Spółka oświadczyła również, że zawarte zostanie porozumienie z właścicielami kabli/rurociągów dotyczące projektów skrzyżowań, a szczegóły zostaną zawarte w porozumieniach dotyczących skrzyżowań.

2.6.3. Zawartość węglowodorów i skład gazu

Zgodnie z ustępem 7 wniosku, przesyłany gaz będzie czystym gazem ziemnym. Spółka Nord Stream 2 AG oświadczyła, że rurociągi Nord Stream 2 są przeznaczone do suchego, „słodkiego” (nie kwaśnego) gazu ziemnego, tzn. gazu wolnego od H₂S. W celu zapewnienia, że skład gazu jest odpowiedni dla systemu rurociągu, umowy transportowe z dostawcami gazu zawierają ograniczenia dotyczące jego składu, które będą egzekwowane przez cały okres eksploatacji rurociągu. Te ograniczenia dotyczące składu zapewniają, że stężenie H₂S nie przekroczy nigdy progu określonego dla „słodkiego” gazu ziemnego.

2.6.4. Projekt

Zgodnie z wnioskiem rurociągi są projektowane zgodnie z uznanymi standardami i praktyką w zakresie rurociągów. Mówiąc dokładniej, rurociągi są zaprojektowane zgodnie z normą DNV OS F101, a ich okres eksploatacji wynosi 50 lat. Spółka Nord Stream 2 AG wyznaczyła Det Norske Veritas (DNV), jako niezależną stronę trzecią do weryfikacji projektu przed oddaniem do eksploatacji. Gdy DNV GL zakończy swą zewnętrzną weryfikację wszystkich etapów przedsięwzięcia, a rurociąg pomyślnie przejdzie oddanie do eksploatacji, dla każdego z rurociągów Nord Stream 2 zostanie wydany Certyfikat Zgodności DNV GL.

Konserwacja planowa i rutynowe inspekcje prowadzone będą zgodnie z wymogami DNV GL, wymogami ustawowymi oraz uznanymi, ogólnie przyjętymi, dobrymi praktykami branżowymi. Planowe inspekcje i prace konserwacyjne dotyczące obiektów w miejscu wyjścia na ląd będą prowadzone na przestrzeni całego roku, w celu zapewnienia bezpiecznej eksploatacji. Działania konserwacyjne na dużą skalę będą wykonywane w trakcie corocznego zamknięcia w miesiącach niezimowych.

Warunki ciśnieniowe w rurociągach

Rurociągi Nord Stream 2 są zaprojektowane dla trzech klas ciśnienia, które odzwierciedlają straty ciśnienia na całej długości rurociągu.

Spółka zaprojektuje rurociągi tak, aby obejmowały trzy klasy ciśnienia na całej długości, tj. w trzech sekcjach, z których każda będzie miała własne wymagania dotyczące maksymalnego ciśnienia. Maksymalne ciśnienie w początkowej sekcji I rurociągów (od PK 0 do PK 300) będzie wynosić 220 barów, podczas gdy w sekcji pośredniej II (od PK 300 do PK 675) wyniesie 200 barów. W końcowej sekcji III (od PK 675 do PK 1230 (NSP2 / NSP2 V1) / PK 1248 (NSP2 / NSP2 V2 1230)) wyniesie 177,5 bara. Cały duński odcinek rurociągu będzie zlokalizowany w sekcji III, a zatem maksymalne ciśnienie projektowe wyniesie 177,5 bara.

Warunki ciśnienia w rurociągach będą stale monitorowane, aby zapewnić, że maksymalne ciśnienie projektowe nie zostanie przekroczone.

Warunki temperaturowe w rurociągach

Zgodnie z ustępem 7.1 wniosku temperatura projektowa na morzu wynosi od -10 do + 40 stopni C.

Średnica i grubość ścianki rurociągów

Spółka projektuje rurociągi o średnicy nominalnej 48 cali i stałej średnicy wewnętrznej 1153 mm na całej długości rurociągu. Grubości ścianek rur stalowych zależą od maksymalnego dopuszczalnego ciśnienia roboczego i będą się różnić w zależności od klasy ciśnienia od grubości w sekcji I, która biegnie od Rosji (o najwyższym ciśnieniu projektowym), aż do najcieńszego wymiaru w sekcji III, który obejmuje między innymi cały odcinek duński. Grubość ścianki w sekcji III w sektorze duńskim wyniesie 26,8 mm, zgodnie z zastosowaną normą projektową, DNV OS-F101.

Spółka zainstaluje specjalne usztywniacze w regularnych odstępach między normalnymi rurami, w określonych obszarach w głębszych sekcjach, aby zminimalizować ryzyko uszkodzenia rury na skutek wygięcia w trakcie instalacji. Usztywniacze to odcinki rury o większej grubości, które instaluje się w głębokich wodach, zwykle w odstępach 927 m. Usztywniacze wykonane są z tych samych stopów stali, co rurociągi. Materiały z których wykonane są usztywniacze i stawiane im wymagania są w dużej mierze takie same jak w przypadku odcinków zwykłych rur.

Materiały i korozja

Rurociągi zostaną zbudowane z pojedynczych rur stalowych o długości 12,2 m, które zostaną zespawane w trakcie procesu ciągłego układania. We wniosku, jakość stali jest określona jako stal węglowa SAWL 485 FD(U)(1), która została wybrana zgodnie z zastosowaną normą projektową, DNV OS-F101.

Wewnętrzna powierzchnia rur stalowych zostanie pokryta wykładziną epoksydową, aby zmniejszyć tarcie w rurze, a tym samym poprawić warunki przepływu.

Zewnętrzna powierzchnia rur stalowych zostanie pokryta zewnętrzną trójwarstwową powłoką z polietylenu (PE), aby zapobiec korozji zewnętrznej. Zewnętrzna trójwarstwowa polietylenowa powłoka antykorozyjna składa się z wewnętrznej warstwy stopionej żywicy epoksydowej, środkowej warstwy kleju i zewnętrznej warstwy polietylenowej. Dodatkowa ochrona przed korozją zostanie osiągnięta poprzez zastosowanie anod protektorowych. Anody protektorowe to specjalny system ochronny niezależny od powłoki antykorozyjnej.

Na zewnątrz, na zewnętrzną powłokę antykorozyjną nałożona zostanie nałożona powłoka zwiększająca wagę, składająca się z betonu z dodatkiem rudy żelaza. Głównym celem tej powłoki będzie ustabilizowanie rurociągu, gdy ten będzie już leżał na dnie morskim, ale powłoka zapewni również zewnętrzną ochronę przed naprężeniami zewnętrznymi, powodowanymi np. przez narzędzia połowowe.

Wniosek stwierdza, że rury pokryte betonem zostaną przetransportowane na statek układający, gdzie zostaną ze sobą zespawane i poddane badaniom nieniszczącym. Przed rozpoczęciem układania na odcinek odsłoniętego metalu zostanie nałożony rękaw termokurczliwy, a na spoinie zostanie nałożona powłoka, aby wypełnić lukę w powłoce betonowej po obu stronach spoiny i chronić spoinę przed korozją.

2.6.5. Układanie rurociągów i ich oddanie do eksploatacji

Układanie rurociągów zostanie przeprowadzone przy użyciu konwencjonalnej metody układania S-lay, ze statku układającego wyposażonego w dynamiczne pozycjonowanie (statek DP) lub ze statku zakotwiczonego. Nord Stream 2 AG oczekuje użycia jednego statku DP. Sekcje rur zostaną dostarczone na statek układający za pomocą statków dostarczających rury. Na statku układającym sekcje rur zostaną zmontowane w celu utworzenia ciągłego rurociągu, opuszczanego następnie na dno morskie.

Prace na pokładzie statku układającego wykonywane są w cyklu ciągłym i obejmują następujące podstawowe etapy: spawanie rur, badania nieniszczące spawów, ochrona antykorozyjna spawów i styków montażowych i układanie ciągłe na dnie morskim.

Obydwa rurociągi zostaną zbudowane w odcinkach przeznaczonych do późniejszego połączenia. Konieczne może być pozostawienie rurociągów na dnie morskim, jeżeli warunki meteorologiczne utrudniają pozycjonowanie lub powodują nadmierne ruchy w obrębie systemu. Przewiduje się średnią szybkość układania około 3 km dziennie, w zależności od warunków meteorologicznych, głębokości wody i grubości ścianki rury.

We wniosku spółka Nord Stream 2 AG oświadcza, że dla statków z dynamicznym pozycjonowaniem, ustanowiona zostanie strefa bezpieczeństwa wynosząca 1 milę

morską (czyli około 2 km), a dla innych statków strefa bezpieczeństwa będzie wynosić 0,25 mili morskiej (czyli około 500 metrów). Ostateczne strefy bezpieczeństwa i zgłaszanie pozycji zostaną uzgodnione z Duńskim Urzędem Morskim.

Ułożone rurociągi przed rozpoczęciem użytkowania przejdą oddanie do eksploatacji. Oddanie do eksploatacji zostanie przeprowadzone w celu potwierdzenia mechanicznej integralności rurociągów i zapewnienia, iż są one gotowe do pracy i użytkowania.

We wniosku spółka Nord Stream 2 AG stwierdza, że oddanie do eksploatacji zostanie przeprowadzone w formie rozruchu na sucho bez próby ciśnieniowej. Przyjęta koncepcja oddania do eksploatacji „na sucho” obejmuje czyszczenie i pomiary powiązane z inspekcją wewnętrzną i zewnętrznym badaniem rurociągów przy użyciu robota ROV.

Po pomyślnym oddaniu rurociągów do eksploatacji zostaną one napełnione gazem ziemnym w celu uruchomienia. Sam etap oddania do eksploatacji obejmuje wszystkie działania wykonywane po odbiorze wstępnym, aż do rozpoczęcia przesyłu gazu ziemnego, włącznie z napełnieniem rurociągów gazem ziemnym. Przed wpuszczeniem gazu muszą zostać pomyślnie zakończone wszystkie czynności odbioru wstępnego, a rurociąg zostanie wypełniony suchym powietrzem pod ciśnieniem atmosferycznym.

Po odbiorze wstępnym rurociągi będą wypełnione suchym powietrzem. Następnie do rurociągów zostanie wprowadzony azot, jako bufor statyczny bezpośrednio przed napełnieniem gazem ziemnym. Sprawi to, że napływający gaz ziemny nie będzie mógł reagować z powietrzem atmosferycznym i wytwarzać niepożądanych mieszanin wewnątrz rurociągu. Dalszy etap oddania do eksploatacji będzie polegać na wypełnieniu rurociągu gazem ziemnym z połączonych z nim obiektów na lądzie.

Podczas oddawania do eksploatacji na obszarze duńskiego szelfu kontynentalnego, do monitorowania procesu napełniania rurociągu gazem wykorzystywany będzie statek pomocniczy. Spółce DNV-GL zlecono, jako niezależnemu ekspertowi zewnętrznemu weryfikację, że cały system rurociągów między końcowymi śluzami nadawczo-odbiorczymi tłoków został zaprojektowany, wykonany, zainstalowany i przeszedł oddanie do eksploatacji zgodnie z obowiązującymi wymaganiami technicznymi oraz w zakresie jakości i bezpieczeństwa. Gdy DNV-GL zakończy zewnętrzną weryfikację wszystkich etapów przedsięwzięcia, a rurociąg pomyślnie przejdzie oddanie do eksploatacji, dla każdego z rurociągów Nord Stream 2 zostanie wydany certyfikat zgodności DNV-GL.

2.6.6. Wycofywanie z eksploatacji

Rurociągi NSP2 zaprojektowano z myślą o 50-letnim okresie eksploatacji. Po osiągnięciu końca okresu eksploatacji rurociągu lub gdy nie będzie już używana z

przyczyn ekonomicznych, zostanie on zamknięty.

Spółka oświadczyła, że preferowaną opcją wycofania z eksploatacji będzie prawdopodobnie pozostawienie rurociągów na miejscu, a proces wycofania z eksploatacji zostanie przeprowadzony zgodnie z krajowymi lub międzynarodowymi normami obowiązującymi w branży w czasie wycofania rurociągów z eksploatacji.

Program wycofania z eksploatacji zostanie opracowany w ostatnich latach fazy eksploatacji, w której uwzględnione zostanie zdobyte doświadczenie oraz istniejące i przyszłe przepisy w tej dziedzinie.

2.7. Bezpieczeństwo i środowisko Ocena ryzyka

2.7.1. Ocena ryzyka

Wniosek zawiera ocenę ryzyka wszystkich potencjalnych zagrożeń dotyczących pracowników stron trzecich oraz zagrożenia środowiskowego na etapie budowy. Ocenę ryzyka przeprowadzono zgodnie z wytycznymi DNV-RP-H101 i IMO w zakresie zarządzania ryzykiem i formalnej oceny bezpieczeństwa podczas działań na morzu i dnie morskim.

Przeprowadzono także ocenę ryzyka operacyjnego, m.in. w odniesieniu do wypadków śmiertelnych i zagrożeń dla środowiska naturalnego. Ta ocena ryzyka została przeprowadzona dla integralności rurociągu zgodnie z DNV-OS-F101, a dla potencjalnego ryzyka środowiskowego na etapie eksploatacji zgodnie z DNV-RP-F107.

System zarządzania fazą projektowania i instalacji

Spółka opisała swój system zarządzania w załączonym do wniosku „Załączniku I Instrukcja – System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną środowiska oraz zagadnieniami społecznymi (HSES MS)”. Spółka oświadcza, że struktura systemu zarządzania jest zgodna z zasadami norm OHSAS 18001 i ISO 14001. Spółka wprowadziła politykę ustanowiła w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska (HSE) zgodną z normami ISO 14001:2015 i OHSAS 18001:2007.

2.7.2. Wybór trasy

W odniesieniu do całej trasy rurociągu spółka oparła swój proces wyboru trasy wskazanej we wniosku na zestawie kryteriów ustalonych przez samą spółkę, patrz „Ocena oddziaływania Nord Stream 2 na środowisko – Dania” oraz badania, ankiety i zebrane próbki geofizyczne, geotechniczne i środowiskowe.

Zasadniczo rozważono trzy kryteria w związku z wyborem realistycznych alternatywnych tras dla rurociągów Nord Stream 2:

- Pierwsze kryterium dotyczy aspektów środowiskowych i koncentruje się na unikaniu obszarów chronionych i/lub innych obszarów, na których występuje wrażliwa ekologicznie flora i fauna, a także na minimalizacji prac interwencyjnych na dnie morskim.

- Drugie kryterium dotyczy czynników społeczno-ekonomicznych i ma na celu zminimalizowanie zakłóceń działalności morskiej, takiej jak żegluga, rybołówstwo, pogłębianie, obszary wojskowe, turystyka, istniejące instalacje, takie jak kable i turbiny wiatrowe, wydobywanie surowców oraz amunicja konwencjonalna i chemiczna.
- Trzecie kryterium dotyczy aspektów technicznych związanych z projektem rurociągu, wykonaniem elementów, metodą instalacji, wykorzystaniem zasobów, warunkami eksploatacji, danymi dotyczącymi integralności i oceny ryzyka, głębokością wody, powierzchnią dna morskiego, minimalnym promieniem ugięcia rurociągu, względami instalacji, konserwacji i naprawy, kryteriami dotyczącymi skrzyżowań z kablami i rurociągami oraz odległości od torów żeglugowych i skrzyżowań z nimi. Nacisk został położony na zminimalizowanie czasu budowy i wszelkich zakłóceń.

Ogólnie spółka zastosowała następujący zestaw parametrów / kryteriów technicznych, środowiskowych i społeczno-ekonomicznych przy planowaniu i optymalizacji trasy rurociągu:

- warunki na dnie morskim, które mogą powodować potrzebę ingerencji w dno morskie, a zatem wywołać potencjalny wpływ na środowisko,
- obszary chronione i wrażliwe środowiskowo, w tym łowiska i tarliska,
- żegluga i szlaki żeglugowe,
- amunicja konwencjonalna i chemiczne środki bojowe,
- wzory i intensywność połowów komercyjnych,
- istniejąca i planowana infrastruktura,
- równoległe trasy z systemem rurociągów Nord Stream, aby zminimalizować łączny obszar zajmowany przez oba systemy rurociągów
- miejsca wydobywania surowców naturalnych
- poligony wojskowe
- minimalizacja całkowitej długości rurociągu

We wniosku firma oświadcza, że preferowana trasa Nord Stream 2 AG jest scenariuszem podstawowym (biegnie na wschód i południe od Bornholmu na wodach terytorialnych) w oparciu o ocenę szeregu możliwych tras alternatywnych wskazanych we wniosku Nord Stream 2 AG z dnia 3 kwietnia 2017 r. i powiązanych dokumentach, w związku z procesem oceny oddziaływania na środowisko. Należy zauważyć, że spółka wycofała wniosek w dniu 28 czerwca 2019 r. z powodu niepewności, kiedy sprawa będzie rozpatrzona i kiedy wydane zostanie pozwolenie.

Spółka stwierdziła, że trasa biegnąca na północny zachód od Bornholmu na szelfie kontynentalnym była wykonalną alternatywą, w porównaniu z trasą opartą na scenariuszu podstawowym, dlatego złożyła wniosek i powiązany z nim raport z oceny oddziaływania na środowisko, w sierpniu 2018 r. We wniosku stwierdzono,

że podstawową trasą była trasa preferowana przez spółkę, ale że trasa północno-zachodnia jest wykonalna.

W dniu 1 listopada 2018 r. duńskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych i polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych poinformowały, że Dania i Polska osiągnęły porozumienie w sprawie granicy morskiej, które po wejściu w życie wyznaczałoby granice dwóch szelfów kontynentalnych i wyłącznej strefy ekonomicznej tych dwóch krajów Morza Bałtyckiego na południe od Bornholmu. Traktat wszedł w życie 2 czerwca 2019 r.

W dniu 26 marca 2019 r. Duńska Agencja Energetyczna zwróciła się do Nord Stream 2 AG o zbadanie trasy południowo-wschodniej na szelfie kontynentalnym oraz o sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko i powiązanego wniosku, ponieważ Agencja stwierdziła, iż z dostępnych informacji wynika, że trasa na południowy wschód od Bornholmu na szelfie kontynentalnym jest korzystniejsza niż trasa na północny zachód od Bornholmu na szelfie kontynentalnym. Ostateczne wnioski Duńskiej Agencji Energetycznej przedstawiono w ustępie 1.1 powyżej.

W tych okolicznościach spółka Nord Stream 2 AG opracowała trasę poza duńskimi wodami terytorialnymi, na południowy wschód od Bornholmu. Niniejsze pozwolenie dotyczy właśnie tego wniosku. Wschodnia część trasy jest podzielona na dwa potencjalne warianty, odpowiednio NSP2 / NSP2 V1 i NSP2 / NSP2 V2, które spółka uważa za możliwe alternatywy w stosunku do trasy ze scenariusza podstawowego i trasy północno-zachodniej.

We wniosku Nord Stream 2 oświadcza, że dwa warianty trasy NSP2 / NSP2 V1 i NSP2 / NSP2 V2 stanowią dwie równoważne alternatywy i że po zakończeniu procesu środowiskowego Duńska Agencja Energetyczna będzie mogła zdecydować, czy pozwolenie można wydać na budowę kombinacji NSP2 z NSP2 V1 czy kombinacji NSP2 z NSP2 V2, patrz Rysunek 2.

2.7.3. Bezpieczeństwo żeglugi

Spółka uważa, że wpływ na żeglugę podczas układania i eksploatacji rurociągów będzie lokalny, krótkoterminowy i o niskiej intensywności, patrz ustęp 9 „Raportu o oddziaływaniu na środowisko Nord Stream 2, Dania - trasa południowo-wschodnia”. Wpływ wystąpi przede wszystkim w fazie układania.

Na etapie budowy przewiduje się utworzenie strefy bezpieczeństwa wokół statku układającego, patrz ustęp 2.7.6 niniejszego pozwolenia.

We wniosku Nord Stream 2 AG stwierdza, że kontrahenci będą zobowiązani do opracowania i wdrożenia monitorowania (włącznie ze śledzeniem statków przy użyciu danych AIS), a także protokołów komunikacyjnych i procedur dotyczących reakcji na statki zbliżające się do strefy bezpieczeństwa.

2.7.4. Rybołówstwo

Kwestie związane z rybołówstwem opisano w ustępie 4.3 wniosku. Zgodnie z wnioskiem rurociąg ma być budowany także na obszarze tarła dorsza, który znajduje się zarówno na terytorium Szwecji, jak i Danii. Rurociąg przechodzić będzie przez ważne wody połowowe na południe i wschód od Bornholmu.

W fazie budowy nieautoryzowany ruch morski, w tym statki rybackie, zostanie poproszony o nie naruszanie stref bezpieczeństwa wokół statków układających. Jednak wprowadzenie stref bezpieczeństwa będzie zawsze tymczasowe, dla każdej lokalizacji statku, ponieważ oczekuje się, że rurociąg będzie układany ze średnią prędkością około 3 km na dzień.

We wniosku stwierdzono, że działania związane z układaniem nie będą problemem dla rybaków, co rybacy wielokrotnie potwierdzali. Rybacy wskazali, że po prostu będą unikać statku układającego i obszaru prac podczas fazy budowy.

Jeżeli chodzi o eksploatację, fizyczna obecność rurociągów i konstrukcji na dnie morskim może mieć wpływ na połów włokiem dennym poprzez nałożenie stref ochronnych lub ryzyko uszkodzenia lub utraty narzędzi połowowych. Rurociągom morskim na wodach duńskich automatycznie przyznaje się strefę ochronną o szerokości 200 m po obu stronach rurociągu, w której na przykład obowiązuje zakaz połowu włokiem dennym. Rurociągi Nord Stream 2 są jednak zaprojektowane tak, aby były odporne na naprężenia powodowane przez narzędzia połowowe, dlatego Nord Stream 2 wystąpi o zwolnienie od nałożenia ewentualnych ograniczeń połowowych.

We wniosku stwierdzono, że obecność odsłoniętego rurociągu na dnie morskim będzie w pewnym stopniu wpływać na działalność połowową w miejscach, w których rurociąg przechodzi przez obszary, w których prowadzone są połowy włokami dennymi. Oddziaływania będą zasadniczo ograniczone do połowów włokiem dennym, gdyż użycie sprzętu takiego jak sieci skrzelowe, niewody stawne, niewody duńskie i sznury haczykowe umożliwi rybakom kontynuację połowów na tym obszarze bez ryzyka zahaczenia lub zaczepienia. Kutry połowowe z włokami pelagicznymi mogą unikać rurociągów, utrzymując odpowiednią odległość między holowaną siecią a rurociągami.

W wielu miejscach naturalne osadzenie systemu rurociągów będzie zależeć od warunków na dnie morskim – znacznie zmniejszając ryzyko i niedogodności dla połowów włokami dennymi. Nord Stream 2 zostanie zaznaczony na mapach morskich. Jednak doświadczenie zdobyte w ramach gazociągu Nord Stream wskazuje, że łowiska mogą współistnieć z rurociągami, a jak dotąd nie zgłoszono utraty lub uszkodzenia narzędzi połowowych.

Zgodnie z duńską ustawą o rybołówstwie, duńscy rybacy mają prawo do odszkodowania od Nord Stream 2 AG w związku z wszelkimi szkodami, niedogodnościami lub utratą działalności połowowej, które projekt spowoduje w rybołówstwie komercyjnym. Na tej podstawie oczekuje się podpisania przed rozpoczęciem budowy umowy między Danish Fishermen PO, Bornholms og

Christiansø's Fiskeriforening i Nord Stream 2 AG

2.7.5. Nurkowanie

W ustępie 5.3 wniosku stwierdzono, że podczas budowy i konserwacji rurociągów nie przewiduje się wykorzystania nurkowania. Wszelkie nurkowania, które okażą się konieczne, zostaną przeprowadzone zgodnie z obowiązującym prawem duńskim.

2.7.6. Strefa ochrony i strefa bezpieczeństwa

We wniosku stwierdzono, że podczas układania rurociągów wymagane będą strefy bezpieczeństwa wynoszące około 3000 m (równowartość 1,5 mili morskiej) w przypadku zakotwiczonych statków układających, około 2000 m (równowartość 1 mili morskiej) w przypadku dynamicznie pozycjonowanych statków układających oraz o promieniu 500 m dla innych statków o ograniczonej zdolności manewrowej. Spółka Nord Stream 2 AG oświadczyła następnie, że używany będzie tylko jeden dynamicznie pozycjonowany statek układający. Nord Stream 2 AG występuje zatem o tymczasową strefę bezpieczeństwa wynoszącą około 1 mili morskiej po obu stronach rurociągu. Szczegóły, takie jak kształt, rozmiar i oznakowanie stref wykluczenia, np. przy użyciu boi wirtualnych, zostaną uzgodnione z władzami.

Wykonawca wdroży strefę bezpieczeństwa w porozumieniu z odpowiednimi władzami duńskimi. Spółka Nord Stream 2 AG będzie zobowiązana do opracowania i wdrożenia protokołów oraz procedur kontrolnych (w tym śledzenia statków za pomocą danych sygnalizacji neutralizacji alarmu) i komunikacyjnych w celu kontaktu ze statkami zbliżającymi się do strefy bezpieczeństwa.

We współpracy z odpowiednimi wykonawcami budowy i Duńskim Urzędem Morskim, Nord Stream 2 AG będzie ogłaszał pozycję statku układającego i zasięg wymaganej strefy bezpieczeństwa w „Wiadomościach żeglarskich” w celu zwiększenia poziomu czujności wśród jednostek, w czasie układania Nord Stream 2.

Podczas układania rurociągów wprowadzony zostanie zakaz wpływania do strefy przez statki nieupoważnione, włącznie z kutrami połowowymi.

2.7.7. Amunicja i poligony wojskowe

Amunicja chemiczna

Różne amunicje chemiczne zostały zrzucone w Basenie Bornholmskim po drugiej wojnie światowej. Głównym obszarem usuwania amunicji chemicznej na wodach duńskich była południowa część Basenu Bornholmskiego. Pierwotny wyznaczony obszar zrzutu był okręgiem o promieniu około 5,5 km (3 mile morskie), położonym na północny wschód od Bornholmu. Ponieważ sprzęt nawigacyjny nie był wówczas zbyt precyzyjny, środki walki chemicznej mogą być rozproszone na dużym obszarze. Bardziej realistyczny, wtórny obszar zatapiania na wschód od Bornholmu jest również wskazany na mapach morskich jako obszar, w którym odradza się połowów przy użyciu włoków dennych, kotwiczenie i interwencje w dno morskie.

Wniosek mówi, że zostaną podjęte środki ostrożności w obszarach, w których istnieje potencjalne ryzyko napotkania amunicji chemicznej, w celu uniknięcia kontaktu człowieka z substancjami chemicznymi. Środki te obejmą odpowiednie szkolenie personelu oraz zapewnienie wyposażenia ochronnego zgodnie z wytycznymi HELCOM, dotyczącymi środków zapobiegawczych i pierwszej pomocy.

Podczas fazy budowy, unikać się będzie kontaktu ze znaną amunicją chemiczną (zidentyfikowaną podczas badań projektowych) poprzez lokalne zmiany trasy w celu uniknięcia interakcji. Amunicja chemiczna zidentyfikowana podczas budowy i podczas eksploatacji rurociągów będzie zarządzana zgodnie z procedurą dla przypadkowych znalezisk. Identyfikacja i, w razie potrzeby, postępowanie z amunicją zostanie uzgodnione z Dowództwem Marynarki Wojennej.

Aby zminimalizować ryzyko napotkania nieoczekiwanej amunicji chemicznej w trakcie układania rur, przed układaniem zostanie przeprowadzone wstępne badanie w celu zidentyfikowania anomalii na dnie morskim wzdłuż trasy rurociągu. Ponadto, w krytycznych obszarach, jak przecięcia, połączenia itp. do monitorowania miejsc kontaktu z dnem morskim będzie wykorzystywany zdalnie sterowany robot (ROV).

Wzdłuż obu wariantów trasy wykryto znaleziska. Trasa została dostosowana, by uwzględnić amunicję napotkaną wzdłuż proponowanej trasy NSP2, trasy NSP2 V1 i trasy NSP2 V2, tj. przyjęto minimalne przemieszczenie rurociągów.

Informacje na temat środków łagodzących w odniesieniu do amunicji chemicznej i warunków gotowości podano w ustępie 4.7.7.

Amunicja konwencjonalna

Badanie przesiewowe prowadzone w celu wykrycia amunicji wzdłuż proponowanej trasy NSP2, trasy NSP2 V1 i trasy NSP2 V2, wykryło serię min dennych (o masie około 800 kg) wzdłuż NSP2 V2, podczas gdy nie wykryto żadnej konwencjonalnej amunicji wzdłuż proponowanej trasy NSP2 lub NSP2 V1.

Trasa została dostosowana w celu uwzględnienia amunicji napotkanej na niej, z wyjątkiem zidentyfikowanego pasa min dennych (ładunki wybuchowe o masie około 800 kg na minę), który przecina cały korytarz NSP2 V2.

We wniosku stwierdzono, że w czasie oceny nie zostały w pełni opracowane niezbędne środki łagodzące, dotyczące zidentyfikowanej amunicji, która krzyżuje się z korytarzem NSP2 V2.

Środki łagodzące obejmują jedno lub więcej z następujących rozwiązań:

- zmiana trasy rurociągu, trwa badanie i ocena potencjalnej zmiany trasy.
- przeniesienie pojedynczej amunicji do stałego miejsca składowania na dnie morskim poza korytarzem rurociągu.

W odniesieniu do amunicji niewykrytej podczas poprzednich badań, we wniosku stwierdzono, że na podstawie dokładności badania UXO i położenia geograficznego proponowanych tras Nord Stream 2 uważa się za mało prawdopodobne, aby podczas budowy lub eksploatacji Nord Stream 2 doszło do interakcji z niewykrytą amunicją. Królewska Marynarka Duńska zostanie poinformowana o wszelkich obiektach związanych z amunicją napotkanych na trasie i zostanie poproszona o ocenę zidentyfikowanych obiektów i zaproponowanie metody radzenia sobie z nimi. Stwierdzono, że badania przesiewowe dotyczące amunicji, które zostały wcześniej przeprowadzane na duńskich wodach terytorialnych wzdłuż trasy Nord Stream i proponowanej podstawowej trasy Nord Stream 2 nie wykryły składowisk konwencjonalnej amunicji.

Poligony wojskowe

Spółka oświadczyła, że NSP2 V1 i NSP2 V2 przecinają ES D 138 i ES D 139, tymczasowe tereny strzeleckie na wschód od Bornholmu, które są wykorzystywane przez Dowództwo Marynarki do ćwiczeń strzeleckich i są administrowane przez duńską obronę wspólnie ze Szwecją.

Oba możliwe warianty przebiegu trasy przecinają również obszary ćwiczeń okrętów podwodnych na wschód od Bornholmu, które są wykorzystywane przez wojsko niemieckie do manewrów zanurzeń przez te okręty. Podczas manewrów obowiązuje zakaz wpływania statków na te obszary. Duńska obrona informuje ogół społeczeństwa o tym kiedy na poligonach prowadzone są manewry.

W związku z budową statki dostawcze będą dostarczały rury i inne zasoby do statku układającego. Rosnący ruch statków do i z obszaru objętego projektem może potencjalnie konfliktować z ćwiczeniami wojskowymi. Nord Stream 2 AG będzie kontaktować się z odpowiednimi władzami i koordynować z nimi swoją pracę, aby zapewnić, że nie będzie konfliktu między działaniami militarnymi a budową gazociągu NSP2.

Po zbudowaniu rurociągów i powiązanych podpór, mogą one stanowić przeszkodę w ćwiczeniach okrętów podwodnych prowadzonych przez niemiecką marynarkę wojenną na wschód od Bornholmu. Jednak korespondencja otrzymana od niemieckiego wojska potwierdza, że w obszarze na którym planowany jest rurociąg nie prowadzi się zanurzeń do samego dna, a zatem nie dojdzie do kolizji. Ponadto niemieckie ministerstwo obrony oświadczyło, że nie ma żadnych ogólnych zastrzeżeń do rurociągów przecinających wyznaczone obszary ćwiczeń podwodnych.

2.7.8. Środowisko

Spółka opisała warunki środowiskowe w „Raport oddziaływania na środowisko Nord Stream 2 AG, Dania, trasa południowo-wschodnia”, włącznie z podsumowaniem w języku nietechnicznym i atlasem, gdzie opisuje warunki środowiskowe na obszarze, na którym mają zostać ułożone planowane rurociągi

oraz przeprowadzoną przez spółkę ocenę wpływu duńskiej części rurociągów na środowisko Morza Bałtyckiego. Ponadto do wniosku dołączono raport, który zawiera opis i ocenę transgranicznego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w Danii i krajach sąsiednich zgodnie z konwencją z Espoo.

Monitoring

Ustęp 16.2 „Raportu oddziaływania na środowisko Nord Stream 2 AG, Dania, trasa południowo-wschodnia” określa proponowany przez spółkę program monitorowania. W punkcie tym stwierdzono między innymi, że na podstawie wyników monitoringu przeprowadzonego w związku z budową i eksploatacją istniejących rurociągów Nord Stream stwierdzono, że skutki i oddziaływanie na środowisko morskie byłyby nieistotne lub nieznaczne i ograniczone do bezpośredniego sąsiedztwa rurociągów. Proponuje się jednak monitorowanie wybranych parametrów w związku z budową i eksploatacją rurociągów Nord Stream 2 w celu:

- monitorowania i weryfikacji różnych oddziaływań na środowisko, które są opisane i ocenione w ocenie oddziaływania na środowisko.
- zaspokojenia oczekiwanego znacznego zainteresowania podmiotów zainteresowanych i ogółu społeczeństwa

Nord Stream 2 AG stwierdza ponadto, że dokładne podejście do ostatecznego programu monitorowania, w tym procedur, lokalizacji i okresów monitorowania, zostanie ustalone w porozumieniu z władzami duńskimi. Wyniki monitoringu środowiskowego oraz społeczno-ekonomicznego zostaną upublicznione.

Nord Stream 2 AG proponuje przeprowadzenie monitoringu w zakresie jakości wody, dziedzictwa kulturowego, amunicji, chemicznych środków bojowych w osadach dna morskiego, rybołówstwa, żeglugi i obszaru oddziaływania rurociągów Nord Stream 2 (wpływ na obszar dna morskiego, na który oddziałują rurociągi, w tym straty fizyczne dla nadrzędnych typów siedlisk).

Stacje monitorowania środowiska

Zgodnie z ustępem 7.24 raportu o oddziaływaniu na środowisko stacje monitorowania środowiska na duńskich wodach wokół Bornholmu, to stacje szwedzkie, fińskie i HELCOM.

W odniesieniu do NSP2 / NSP2 V1 minimalna odległość od rurociągów do stacji monitorowania środowiska wynosi 0,1 km, natomiast w przypadku NSP2 / NSP2 V2 odpowiednia odległość wynosi 1,7 km. Wniosek stwierdza, że w celu zminimalizowania potencjalnego wpływu na dane, historyczne lub przyszłe, gromadzone przez stacje monitorowania środowiska, Nord Stream 2 AG skonsultuje się z odpowiednimi władzami i/lub organizacjami, które obsługują stacje w celu zminimalizowania potencjalnego zakłócenia. W świetle powyższego uważa się, że wpływ na stacje monitorowania środowiska będzie ograniczony.

2.7.9. Obszary ochrony przyrody i gatunki z Załącznika IV

Według raportu oddziaływania na środowisko nie planuje się żadnych działań

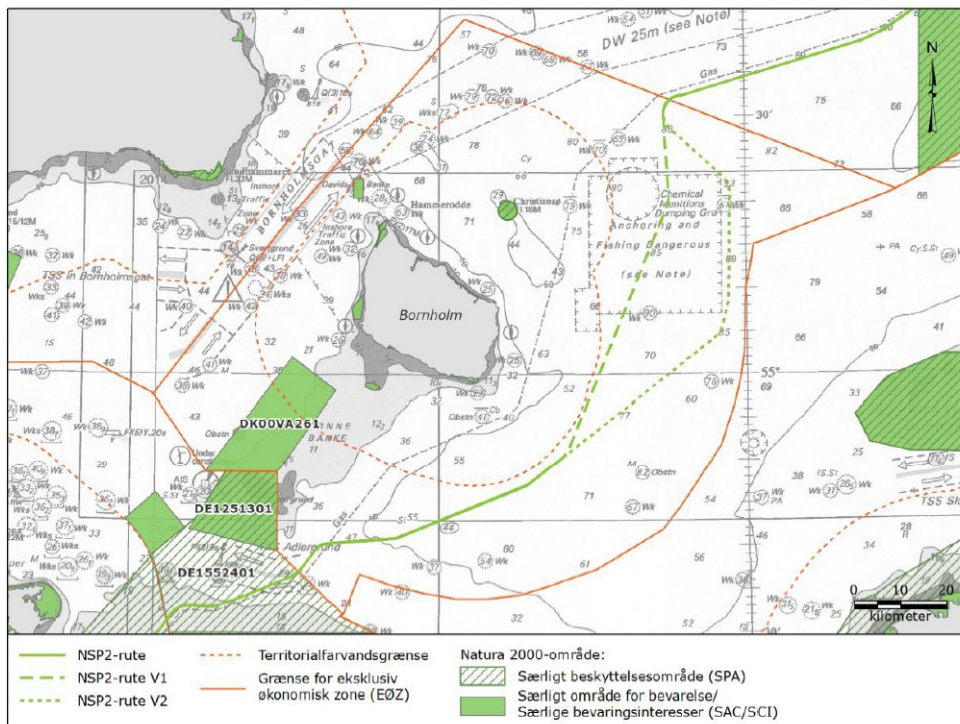
związanych z Nord Stream 2 w sektorze duńskim na wyznaczonych obszarach Natura 2000.

Najbliższym duńskim obszarem Natura 2000 jest Adler Grund i Rønne Banke (DK00VA261 na Rys. 3), który znajduje się około 18 km od proponowanych wariantów trasy. Obszar został wyznaczony ze względu na obecności siedlisk piaszczystych i rafowych.

Obszar Natura 2000 w Ertholmene znajduje się około 45 km od NSP2 / NSP2 V1 i około 30 km od NSP2 / NSP2 V2. Na podstawie tych odległości uważa się, że wykracza poza zakres potencjalnych oddziaływań na środowisko wywołanych przez projekt Nord Stream 2.

Odległość do szwedzkiego i polskiego obszaru Natura 2000 przekracza 20 km, dlatego też (patrz powyżej) leżą one poza zakresem oddziaływań, a zatem nie stwierdzono żadnych oddziaływań transgranicznych na obszary chronione w Polsce i Szwecji. W przypadku Niemiec trasa rurociągu przebiega przez wyznaczony niemiecki obszar Natura 2000 i znajduje się 6 km od drugiego takiego obszaru, oznaczonego odpowiednio DE1552401 i DE1251301 na Rysunku 3. Oddziaływania z prac budowlanych w duńskiej WSE w Niemczech będą bardzo zlokalizowane na obszarze wokół granicy WSE i uważa się, iż będą nieznaczne. Ponadto odległość między pracami budowlanymi na dnie morskim w duńskiej WSE a granicą z niemiecką WSE wynosi co najmniej 9 km. Z tego powodu wszelkie przewidywane oddziaływania oceniono jako tymczasowe, lokalne i o niskiej intensywności i nie stwierdzono znaczącego wpływu na niemieckie obszary Natura 2000, na skutek działalności w sektorze duńskim.

Jeżeli chodzi o potencjalny wpływ na typy siedlisk w Adler Grund i Rønne Banke, m.in. na skutek rozproszenia osadów i zanieczyszczeń w słupie wody, rozproszenia bojowych środków chemicznych i późniejszej sedymentacji (np. z wykopów po ułożeniu rur), stwierdza się, że nie będzie ryzyka znaczącego wpływu na wyznaczone typy siedlisk na duńskich obszarach Natura 2000 w wyniku budowy i/lub eksploatacji Nord Stream 2.

Rysunek 3 Źródło: Rysunek 7-54, „Raport oddziaływania na środowisko Nord Stream 2, Dania, trasa południowo-wschodnia”, kwiecień 2019 r.

Załącznik IV gatunki

Według raportu oddziaływania projektu na środowisko, jedynym gatunkiem morskim z Załącznika IV na wodach duńskich są ssaki morskie, w tym morświn. Potencjalny wpływ na ssaki morskie w fazie budowy i eksploatacji Nord Stream 2 uważa się za nieznaczny, zarówno indywidualnie, jak i łącznie i żadne z planowanych oddziaływań Nord Stream 2 nie przyczyni się, na terytorium Danii, do naruszenia celów ochrony dla gatunków wskazanych w Załączniku IV.

2.7.10. Dziedzictwo kulturowe

Jak wskazano we wniosku ani na trasie NSP2, NSP2 V1 ani NSP2 V2 nie zidentyfikowano wraków. Przeprowadzono badania w celu zidentyfikowania obiektów dziedzictwa kulturowego wzdłuż tych alternatywnych tras.

Według lokalnego muzeum (Muzeum Bornholmskie), zanurzone osady z epoki kamienia i starożytne lasy mogą znajdować się na obszarach morskich, poniżej głębokości 40 m, na wybrzeżu wokół Bornholmu. Obszary, które najprawdopodobniej zawierają pozostałości osad z epoki kamienia, znajdują się na wodach przybrzeżnych na południowy zachód od Bornholmu. Ponieważ NSP2, NSP2 V1 i NSP2 V2 nie przechodzą przez te obszary, jest bardzo mało prawdopodobne, aby w pobliżu trasy rurociągu występowały zatopione osady z epoki kamienia, patrz ustęp 7.17.1 raportu oddziaływania na środowisko.

Tłumaczenie to jest dostarczone wyłącznie dla wygody i w przypadku jakiegokolwiek konfliktu między brzmieniem wersji duńskiej i angielskiej, pierwszeństwo będzie zawsze miała wersja w języku duńskim.

Zgodnie z wnioskiem, układanie rurociągów, osadzanie rur po ich ułożeniu i zwałowanie materiału skalnego może uszkodzić obiekty dziedzictwa kulturowego (CHO) lub uniemożliwić dostęp do nich dla badań archeologicznych.

Aby zapewnić zachowanie obiektów o wartości historycznej i kulturowej, prowadzone są badania w celu zidentyfikowania potencjalnie cennych obiektów na proponowanej trasie. Badania te obejmują badania dna morskiego za pomocą echa wielowiązkowego, sonaru sidecan, profili poddennych i magnometru. W celu potwierdzenia znalezisk zostaną przeprowadzone oględziny przy użyciu zdalnie sterowanego pojazdu podwodnego (ROV). Potrzeba dalszych inspekcji i środków łagodzących zostanie uzgodniona w porozumieniu z odpowiednimi władzami duńskimi (Agencją ds. Kultury i Pałaców).

Wokół zidentyfikowanych obiektów dziedzictwa kulturowego wyznaczone zostaną strefy wyłączenia. Ostateczna strefa ochrony zostanie uzgodniona z właściwymi władzami, kiedy już trasa będzie gotowa i potwierdzone będą typy statków układających.

Znaleziska niespodziewanych obiektów podczas budowy będą traktowane zgodnie z procedurą ds. przypadkowych znalezisk przygotowaną przez Nord Stream 2 AG, która obejmuje powiadomienie krajowych organów ds. dziedzictwa kulturowego zgodnie z prawem krajowym i konwencjami międzynarodowymi. Obiekty dziedzictwa kulturowego zidentyfikowane w korytarzu rurociągu będą, o ile to możliwe, omijane poprzez lokalną zmianę trasy rurociągów. W przypadku, gdy obiekt dziedzictwa kulturowego znajduje się w miejscu, którego nie można uniknąć poprzez zmianę trasy rurociągu z powodu innych ograniczeń, dla obiektu zostanie przygotowany specjalny plan działania.

Długotrwała obecność rurociągów i instalacji na dnie morskim może potencjalnie zmieniać wzorce sedymentacji i/lub powodować erozję wokół chronionych wraków z powodu lokalnych zmian prądów. Oświadczone, że trasa została wyznaczona tak, aby unikać ewentualnych obiektów dziedzictwa kulturowego, a w razie potrzeby zostanie ustalona minimalna odległość separacji.

Nie wszystkie obiekty, które są uważane za potencjalnie ważne kulturowo, można zidentyfikować w danych geofizycznych, a nawet najwyższy standard badań geofizycznych może nie zidentyfikować każdego obiektu archeologicznego. Z tego powodu wdrażana jest procedura postępowania w przypadku przypadkowych znalezisk przedmiotów, które mogą okazać się obiektami dziedzictwa kulturowego lub amunicją. Procedura będzie zawierać instrukcje dotyczące informowania krajowych organów ds. dziedzictwa kulturowego o znaleziskach, rolach wykonawców, środkach administracyjnych, obszarach odpowiedzialności i liniach komunikacyjnych.

3. Ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ)

Spółka Nord Stream 2 AG przygotowała raport oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do przedsięwzięcia, który Duńska Agencja Energetyczna otrzymała jako wersję ostateczną w kwietniu 2019 r. Warunki środowiskowe dotyczące budowy rurociągu uwzględnione we wniosku opisano w następujących dokumentach:

- Ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) w Danii:
 - Raport oceny oddziaływania na środowisko Nord Stream 2 AG, Dania, trasa południowo-wschodnia, w tym podsumowanie w języku nietechnicznym
 - Raport oceny oddziaływania na środowisko Nord Stream 2 AG, Dania, trasa południowo-wschodnia, atlas.
- Dokumentacja zgodnie z Konwencją z Espoo:
 - Nord Stream 2, oddziaływania transgraniczne, raport oddziaływania na środowisko; Dania - trasa południowo-wschodnia
 - Nord Stream 2, podsumowanie w języku nietechnicznym, raport oddziaływania na środowisko; Dania - trasa południowo-wschodnia

Duńska Agencja Energetyczna przeanalizowała raport i uznała, że spełnia on wymogi ustępu 20 ustawy o ocenie oddziaływania na środowisko.

Ocena oddziaływania budowy rurociągu na środowisko dokonana przez spółkę i ujęta we wniosku została przygotowana zgodnie z ustawą o szelfie kontynentalnym, ustawą o ocenie oddziaływania na środowisko, rozporządzeniem wykonawczym nr 434 z 2 maja 2017 r. dotyczącym oceny oddziaływania w odniesieniu do obszarów przyrody podlegających międzynarodowej ochronie oraz ochrony określonych gatunków w związku z wstępnymi badaniami, eksploracją i odzyskiem węgłowodórów, podwodnym magazynowaniem, rurociągiem itp. na morzu (Rozporządzenie wykonawcze dotyczące oceny oddziaływania na morzu).

Przed rozpowszechnieniem raportu na potrzeby publicznych konsultacji (patrz poniżej) Duńska Agencja Energetyczna otrzymała uwagi od stosownych władz krajowych. W związku z powyższym Duńska Agencja Energetyczna otrzymała odpowiedzi w ramach konsultacji od następujących instytucji:

Duński Urząd Inspekcji Pracy,
Duńska Agencja ds. Nieruchomości o Znaczeniu dla Obronności,
Duńska Agencja Ochrony Środowiska,
Duńska Agencja Kultury i Pałaców,
Duński Urząd Morski,

Królewska Duńska Marynarka Wojenna (Korpus Płetwonurków)

W stosownych miejscach uwagi powyższych instytucji zostały uwzględnione w raporcie oceny oddziaływania na środowisko lub włączone do procedury rozpatrywania podań Duńskiej Agencji Energetycznej, a w niektórych przypadkach skutkowały włączeniem warunków do pozwolenia.

Następnie raport oddziaływania na środowisko został rozprowadzony w celu przeprowadzenia konsultacji wśród zaangażowanych duńskich władz, organizacji oraz członków opinii publicznej w okresie od 15 maja 2019 r. do 10 lipca 2019 r. Jest to zgodne z wymogiem minimalnego okresu konsultacji wynoszącym osiem tygodni; patrz art. 35 pkt. 4 ustawy o ocenie oddziaływania na środowisko. Duńska Agencja Energetyczna zorganizowała publiczne posiedzenie konsultacyjne dotyczące budowy rurociągu, której dotyczył wniosek, dnia 19 czerwca 2019 r. w Rønne na wyspie Bornholm.

Podczas konsultacji publicznych Duńska Agencja Energetyczna otrzymała osiem odpowiedzi od następujących podmiotów:

Duński Urząd Inspekcji Pracy,
Gmina Regionalna Bornholm,
Duńska Agencja ds. Nieruchomości o Znaczeniu dla Obronności,
Gaz-System S.A.,
OMW,
Agencja Kultury i Pałaców,
Duński Urząd Morski,
Wintershall Dea GmbH

Część Espoo raportu oddziaływania na środowisko została przygotowana na podstawie Konwencji z Espoo (Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym), patrz rozporządzenie wykonawcze nr 71 z 4 listopada 1999 r. zgodnie z Konwencją z 25 lutego 1991 r. dotyczącą oceny oddziaływań przekraczających granice państwowe.

Zgodnie z art. 3 Konwencji z Espoo, w 2013 r. Dania zawiadomiła kraje basenu Morza Bałtyckiego, że prawdopodobnie zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko zgodnie z Konwencją, jeśli będzie realizowane przedsięwzięcie Nord Stream 2. Przedsięwzięcie zostało ujęte w punkcie 8 (rurociągi naftowe i gazociągi wielkośrednicowe) w Załączniku I do Konwencji, który dotyczy przedsięwzięć, co do których należy oczekiwać, że będą w zauważalny sposób negatywnie oddziaływać na środowisko z przekroczeniem granic państwowych. Zgodnie z tą procedurą Niemcy, Dania, Szwecja i Finlandia zostały na podstawie Konwencji uznane za strony pochodzenia. Federacja Rosyjska jest sygnatariuszem Konwencji z Espoo, ale nie jest jej stroną. Jednakże Rosja działała i funkcjonowała do tej pory jako strona pochodzenia, na ile było to możliwe zgodnie z jej ustawodawstwem. Wszystkie dziewięć państw

nadbałtyckich, w tym Estonia, Łotwa, Litwa oraz Polska, uznano zgodnie z Konwencją z Espoo za strony narażone.

W zawiadomieniu kraje te poproszono o określenie, czy zamierzają uczestniczyć w procedurze OOS (obecnie nazywanej „procesem oceny oddziaływania na środowisko”) i zgłoszenie wszelkich uwag dotyczących transgranicznych oddziaływań na środowisko w ich WSE i na ich terytorium wraz z komentarzami od opinii publicznej w każdym kraju.

Spółka Nord Stream 2 AG wykorzystała uwagi otrzymane w związku z zawiadomieniem łącznie z przygotowaniem raportu oddziaływania na środowisko na potrzeby przedsięwzięcia.

Na podstawie powyższego i zgodnie z art. 5 Konwencji z Espoo, dokumentacja Espoo obejmująca ocenę transgranicznych oddziaływań na środowisko z odcinków rurociągu, które mają zostać położone w wodach duńskich zgodnie z wnioskiem, została rozprawdzona w celu przeprowadzenia konsultacji publicznych w krajach otaczających Morze Bałtyckie (Estonia, Finlandia, Łotwa, Litwa, Polska, Rosja, Szwecja i Niemcy) w okresie od 15 maja 2019 r. do 17 lipca 2019 r. Zadano pytanie, czy kraje te uważają, że duński odcinek rurociągu mógłby mieć istotne oddziaływanie transgraniczne na środowisko na ich terytoriach.

Podczas konsultacji dotyczących transgranicznych oddziaływań na środowisko otrzymano uwagi od:

Estonii,
Finlandii,
Łotwy,
Litwy,
Polski,
Szwecji,
Niemiec,
ClientEarth

Wspólna odpowiedź od:

- Both ENDS, Holandia
- Aktywista środowiskowy, Rosja
- Finance & Trade Watch, Austria
- Urgewald, Niemcy
- Milieudefensie, Netherlands
- Det Fælles Bedste - netværk af grønne foreninger, Dania
- Vendsyssel Energi – og Miljøforening, Dania
- NOAH - Przyjaciele Ziemi, Dania

Duńska Agencja Energetyczna przekazała odpowiedzi otrzymane w ramach konsultacji spółce Nord Stream 2 AG, która odniosła się do nich w komentarzach zgodnie z prośbą Duńskiej Agencji Energetycznej.

Podczas rozpatrywania podania Dania udzieliła na piśmie odpowiedzi na uwagi poszczególnych krajów, w tym odpowiedzi Nord Stream 2 AG, które Duńska Agencja Energetyczna uznała za istotne w odniesieniu do transgranicznego oddziaływania na środowisko na terytoriach tych krajów. Kraje otrzymały możliwość wniesienia dalszych uwag dotyczących odpowiedzi Danii do 25 września. Niemcy powiadomiły Danię, że odpowiedzi są zadowalające, podczas gdy Szwecja i Polska wniosły dalsze uwagi. Duńska Agencja Energetyczna podsumowała, że odpowiedzi na dalsze uwagi otrzymane od Szwecji znajdowały się w pierwszej odpowiedzi; jeśli natomiast chodzi o Polskę, to otrzymała ona wyjaśnienia do poprzedniej odpowiedzi Danii.

Uwagi, które zdaniem Duńskiej Agencji Energetycznej odnoszą się do transgranicznych oddziaływań na środowisko zostały uwzględnione w związku z rozważeniem wniosku i przygotowaniem pozwolenia, a w niektórych przypadkach doprowadziły do włączenia do pozwolenia pewnych warunków; patrz ustęp 1.2 i Załącznik 3.

Streszczenie otrzymanych uwag znajduje się w Załączniku 2 i 3.

Na podstawie raportu oddziaływania na środowisko oraz ocen istotności zidentyfikowanych oddziaływań na środowisko, adekwatności zaproponowanych środków łagodzących, odpowiedzi w ramach konsultacji krajowych i międzynarodowych, Duńska Agencja Energetyczna wysnuła ogólną konkluzję, że rurociąg Nord Stream 2 może zostać zbudowany i być eksploatowany bez niedopuszczalnych oddziaływań na ludzi, środowisko, społeczeństwo itd., jeśli zostaną wdrożone założenia odnoszące się do budowy i eksploatacji rurociągu opisane w złożonym wniosku i raporcie oddziaływania na środowisko z kwietnia 2019 r., włącznie z środkami łagodzącymi opisanymi w raporcie oddziaływania na środowisko oraz spełnione warunki uzyskania pozwolenia (patrz ustęp 1.2).

Duńska Agencja Energetyczna uważa, że rezultaty przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko części rurociągu, która zgodnie z wnioskiem ma zostać ułożona w wodach duńskich, są zadowalające.

Konkluzja Duńskiej Agencji Energetycznej częściowo opiera się na uwagach, informacjach i ocenach otrzymanych od kompetentnych władz.

W związku z decyzją w odniesieniu do aspektów środowiskowych, Duńska Agencja Energetyczna położyła szczególny nacisk na następujące aspekty:

Ogólne aspekty odnoszące się do obszarów Natura 2000 oraz gatunków ujętych w Załączniku IV

Raport oddziaływania na środowisko zawiera ocenę przedsięwzięcia w odniesieniu do względów ochrony obszarów Natura 2000, które są położone w odległości maksymalnie 20 km od obszaru przedsięwzięcia, ponieważ uważa się, że obszary położone w większej odległości nie ucierpią z powodu rurociągu.

Zgodnie z raportem odległość ta została ustalona na podstawie profesjonalnej oceny i doświadczeń w budowie i eksploatacji zdobytych dzięki Nord Stream.

Duńska Agencja Energetyczna nie uważa, aby istniały jakiegokolwiek oddziaływania transgraniczne na obszary chronione w Polsce i Szwecji, z uwagi na fakt, że odległość wynosi ponad 20 km; zatem jest poza zasięgiem jakiegokolwiek oddziaływania.

Duńska Agencja Energetyczna przychyliła się do konkluzji Nord Stream 2 AG, że oddziaływania na niemieckie obszary Natura 2000 będą mieć charakter tymczasowy, lokalny i mało intensywny, oraz że działania prowadzone w części duńskiej nie będą skutkować znacznym oddziaływaniem na niemieckie obszary Natura 2000. Taki stan rzeczy ma miejsce z uwagi na bardzo lokalny charakter oddziaływania na obszarze położonym w pobliżu granicy WSE oraz odległość pomiędzy pracami budowlanymi na dnie morskim w duńskiej WSE a granicą z niemiecką WSE wynoszącą co najmniej 9 km, czyli poza zasięgiem jakichkolwiek oddziaływań działań prowadzonych na terenie Danii zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji.

Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia wykonawczego dotyczącego oceny oddziaływania na morzu dokonano oceny w oparciu o dostarczone materiały, które przedstawione są w ustępie 4.7.9 niniejszego pozwolenia.

Na podstawie zarówno ocen, o których mowa powyżej, jak i raportu oddziaływania na środowisko można wysnuć wniosek, że przedsięwzięcie nie wyrządzi szkody gatunkom i rodzajom siedlisk, które stanowiły podstawę wyznaczania obszarów Natura 2000.

W obszarze, w którym planowany jest przebieg gazociągu występuje szereg gatunków objętych specjalną ochroną (Załącznik IV gatunki). Zastosowanie środków łagodzących w związku ze zwałowaniem materiału skalnego pozwoli uniknąć oddziaływań na te gatunki; patrz warunek 10.

Raport oddziaływania na środowisko oraz ocena Agencji na podstawie rozporządzenia wykonawczego dotyczącego oceny oddziaływania na morzu pokazują również, że przedsięwzięcie celowo nie zakłóci gatunków wymienionych w Załączniku IV w obszarze ich naturalnego występowania, w szczególności podczas okresów rozrodu, wychowu młodych, snu zimowego i migracji, ani nie uszkodzi ani nie zniszczy obszarów rozrodu i odpoczynku w obszarach naturalnego występowania gatunków zwierząt wymienionych w Załączniku IV do dyrektywy siedliskowej.

4. Uwagi i ocena władz

Niniejsze pozwolenie zostało rozprawdzone w celu przeprowadzenia konsultacji pomiędzy stosownymi władzami duńskimi z zamiarem dokonania oceny przedsięwzięcia ujętego we wniosku. Uwagi władz wpisano pod stosownymi zagadnieniami. Przedstawiono również uwagi i oceny Duńskiej Agencji Energetycznej odnośnie do poszczególnych zagadnień. Zagadnienia są tożsame z tymi przedstawionymi we wniosku Nord Stream 2 AG, patrz ustęp 2.

4.1. Wnioskodawca

Duńska Agencja Energetyczna nie ma dalszych uwag w tej kwestii.

4.2. Dokumentacja wniosku

Duńska Agencja Energetyczna uważa, że dokumentacja wniosku dostarczona przez Nord Stream 2 AG jest zadowalająca, tym samym nie ma dalszych uwag w tej kwestii.

4.3. Przedsięwzięcie Nord Stream 2

Niniejsze pozwolenie wygaśnie w przypadku rezygnacji Nord Stream 2 AG z realizacji przedsięwzięcia w całości lub w części. Nord Stream 2 AG zawiadomi Duńską Agencję Energetyczną w razie niezrealizowania przedsięwzięcia w zgodzie z wnioskiem (warunek 3).

Pozwolenia nie obejmuje koniecznych zezwoleń, zatwierdzeń itd. zgodnie z wszelkimi innymi przepisami prawnymi, ani nie zwalnia Nord Stream 2 AG z obowiązku uzyskania koniecznych zezwoleń i zatwierdzeń zgodnie z innymi przepisami.

Nord Stream 2 AG wykupi ubezpieczenie na wypadek pokrycia wszelkich zniszczeń spowodowanych działaniami prowadzonymi zgodnie z pozwoleniem, nawet jeśli zniszczenia będą przypadkowe (warunek 8).

4.4. Lokalizacja duńskiej części gazociągu

W oparciu o informacje z Duńskich Sił Zbrojnych dotyczące oddziaływań związanych z wariantem trasy NSP2 / NSP2 V1 i NSP2 / NSP2 V2 w odniesieniu do amunicji chemicznej i konwencjonalnej (patrz ustęp 4.7.7), zezwolenie udzielane jest wyłącznie w postaci niniejszego pozwolenia na budowę rurociągu dla wariantu NSP2 / NSP2 V1 (warunek 1).

Współrzędne dokładnej lokalizacji NSP2 / NSP2 V1 w wodach duńskich podano w Załączniku I do wniosku. Określenie ostatecznych współrzędnych lokalizacji gazociągu i tym samym punktów kilometrowych będzie możliwe wyłącznie po położeniu gazociągu.

Duńska Agencja ds. Geodanych w swojej odpowiedzi w ramach konsultacji oświadczyła, że Duńska Agencja ds. Geodanych oczekuje, że Nord Stream 2 AG wystąpi w wnioskiem o uzyskanie zgody na badanie hydrograficzne oraz spełni ogólne warunki dla takiego badania. Patrz <http://gst.dk/soekort/soeopmaaling/privat-soeopmaaling/>

Duńska Agencja ds. Geodanych ma między innymi otrzymać współrzędne gazociągu (zarówno planowane, jak i powykonawcze) do wykorzystania podczas nanoszenia gazociągu na mapy morskie.

Duńska Agencja ds. Geodanych potwierdziła, że powyższa odpowiedź w ramach konsultacji odnosi się również do trasy południowo-wschodniej na szelfie kontynentalnym.

Duńska Agencja ds. Nieruchomości o Znaczeniu dla Obronności oświadcza, że Duńskie Siły Zbrojne stawiają wymóg poinformowania ich o ostatecznej lokalizacji gazociągów po zakończeniu plac budowlanych.

Nord Stream 2 AG jest zobowiązana do spełnienia wymogów określonych przez Duńską Agencję ds. Geodanych w związku z realizacją przedsięwzięcia oraz do podania Duńskiej Agencji ds. Geodanych przewidywanych współrzędnych, a także udostępnienia ostatecznych współrzędnych (powykonawczych) Duńskiej Agencji Energetycznej, Duńskiej Agencji ds. Nieruchomości o Znaczeniu dla Obronności i Duńskiej Agencji ds. Geodanych, jak tylko będą znane; patrz warunek 21.

4.5. Harmonogram

Odnosnie do ustępu 4.7.4 dotyczącego rybołówstwa, niniejsze pozwolenie zawiera warunek 11 traktujący o ograniczeniach czasowych w pracach budowlanych w lipcu i sierpniu.

Nord Stream 2 AG dostarczy Duńskiej Agencji Energetycznej zaktualizowany harmonogram przed położeniem rurociągu; patrz warunek 4.

4.6. Informacje techniczne

4.6.1. Ingerencje w dno morskie

Określono miejsca, w których może być wymagana dodatkowa stabilizacja rurociągu. W związku z przecięciem rurociągu Nord Stream wzdłuż odcinka o długości ogółem poniżej 1 km zostanie umieszczony materiał skalny. W jednym miejscu, wzdłuż odcinka o długości nieprzekraczającej ogółem 4 km, może zostać umieszczony materiał skalny albo zastosowane wykopy następcze po ułożeniu rur.

Ocena ingerencji w dno morskie dokonana przez Duńską Agencję Energetyczną opiera się na założeniu, że zakres (ilość i lokalizacja) planowanych odcinków w znacznym stopniu nie ulegnie zmianie. Należy zawiadomić Duńską Agencję Energetyczną o wszystkich planowanych zmianach.

Po ułożeniu rur Nord Stream 2 AG przygotuje ocenę rurociągu, w tym badanie po ułożeniu rur. Ocena zostanie zatwierdzona przez Duńską Agencję Energetyczną, która może narzucić warunki dotyczące dodatkowych ingerencji w dno morskie, a dane dotyczące głębokości uzyskane w wyniku badania po ułożeniu rur należy wysłać do Duńskiej Agencji ds. Geodanych (warunek 20).

4.6.2. Krzyżowanie z infrastrukturą

Nord Stream 2 AG wskazała we wniosku na cztery kable (dwa aktywne i dwa wycofane z eksploatacji) oraz dwa rurociągi, które krzyżują się z rurociągami Nord Stream 2 AG. Przewiduje się, że w przypadku dwóch aktywnych kabli zostaną zastosowane betonowe materace na dnie morza, a w przypadku rurociągów zwałowanie materiału skalnego, ewentualnie w razie konieczności również wbudowana płyta betonowa. W odniesieniu do planowanej infrastruktury Nord Stream 2 AG oświadcza we wniosku, że proponowana trasa Nord Stream 2 krzyżuje się z przyszłą trasą gazociągu Baltic Pipe oraz że Nord Stream 2 AG nie zapobiegnie skrzyżowaniom w przyszłości.

Nord Stream 2 AG zapewni podpisanie porozumienia z właścicielami infrastruktury, z którą rurociąg się krzyżuje (warunek 5), a następnie dostarczy projekt i metodologię wykonania przecięcia oraz umowę dotyczącą przecięcia do zatwierdzenia przez Duńską Agencję Energetyczną przed rozpoczęciem prac nad przecięciem (warunek 6). Ponadto Nord Stream 2 AG powinna uwzględnić wszelkie przyszłe rurociągi i kable, które będą krzyżować się z gazociągami, patrz warunek 7.

4.6.3. Zawartość węglowodorów i skład paliwa gazowego

W związku z uprzednio złożonymi wnioskami Nord Stream 2 AG określiła skład paliwa gazowego, które będzie transportowane rurociągami. Decydujące znaczenie dla uzyskania pozwolenia ma pozostanie składu paliwa gazowego w zakresie specyfikacji projektowych dla rurociągów. Jakiegokolwiek znaczące zmiany składu muszą zostać zatwierdzone przez Duńską Agencję Energetyczną, patrz warunek 25.

4.6.4. Projekt

Weryfikująca strona trzecia wystawi „Certyfikat zgodności” (Certyfikat zgodności dla instalacji) dokumentujący spełnienie przez instalacje obowiązujących przepisów, standardów oraz specyfikacji technicznych Nord Stream 2 AG. Duńska Agencja Energetyczna zwraca się z prośbą o udostępnienie jej „Certyfikatu zgodności” po jego uzyskaniu, ale przed terminem oddania instalacji gazowej do eksploatacji (warunek 31).

System zarządzania na etapie poprzedzającym oddanie rurociągu do eksploatacji zapewni i udokumentuje zgodność z duńskim prawem oraz wymogami i zasadami wynikającymi z tego prawa, zarówno w sytuacjach codziennych, jak i awaryjnych, włączając stosowne przygotowanie na wypadek niezamierzonych zdarzeń

(warunek 22). Zmiany w gotowości należy złożyć w Duńskiej Agencji Energetycznej, ponadto Nord Stream 2 AG corocznie dostarczy Duńskiej Agencji Energetycznej aktualny plan gotowości na nagłe wypadki. Termin składania corocznego planu należy uzgodnić z Duńską Agencją Energetyczną.

Przed oddaniem do eksploatacji każdego z rurociągów należy uzyskać od weryfikującej strony trzeciej Potwierdzenie pomyślnego wyniku kontroli (Certyfikat zgodności rurociągu), który potwierdza, że rurociąg został zaprojektowany, wykonany, zainstalowany i wstępnie odebrany zgodnie z obowiązującymi wymogami technicznymi, jakościowymi i wymogami bezpieczeństwa. Potwierdzenie pomyślnego wyniku kontroli należy złożyć w Duńskiej Agencji Energetycznej zaraz po jego udostępnieniu (warunek 32).

Duńska Agencja Energetyczna oczekuje, że Nord Stream 2 AG przeprowadzi kontrolę przedsięwzięcia Nord Stream 2 zgodnie z ustalonym harmonogramem i w związku z tym pragnie zaznaczyć, że Duńska Agencja Energetyczna jest upoważniona do wystosowania prośby, w dowolnym momencie, o zaktualizowaną listę kontroli i niezależnych weryfikacji przez stronę trzecią, w sytuacjach gdy będzie to wymagane lub wybrane jako dokumentacja realizacji przedsięwzięcia (warunek 33).

4.6.5. Ułożenie rurociągu i oddanie do eksploatacji

Układanie rur

Zakłada się, że układanie rur zostanie przeprowadzone z wykorzystaniem statku układającego pozycjonowanego dynamicznie (statek DP), patrz warunek 19, z uwagi na wzmożone ryzyko kontaktu z niewybuchami w przypadku statku z kotwicami.

Oddanie do eksploatacji

Po zakończeniu działań związanych z oddaniem rurociągów do eksploatacji, ale przed ich uruchomieniem, Nord Stream 2 AG dostarczy rezultaty tych działań Duńskiej Agencji Energetycznej, patrz warunek 30.

Eksploatacja i konserwacja

Duńska Agencja Energetyczna zakłada, że Nord Stream 2 AG będzie stale monitorować przepływ i skład transportowanego gazu, aby zapewnić ich zgodność ze specyfikacją projektową dla rurociągu oraz że eksploatacja rurociągu przebiega w ramach specyfikacji. Zakłada się, że konserwacja i eksploatacja będą zgodne z instrukcjami producenta i będą według nich wykonywane oraz że zostaną wdrożone w system zarządzania konserwacją Nord Stream 2 AG, tak aby były nadzorowane przez władze (warunek 33).

Należy przygotować i wdrożyć system integralności dotyczący eksploatacji, kontroli i konserwacji rurociągów przed ich uruchomieniem. Plan kontroli powinien zawierać częstotliwość i zakres kontroli wizualnych (elementy instalacji, wzrost roślinności morskiej, integralność wszystkich rodzajów ingerencji w dno morskie itd.) za pomocą zdalnie sterowanego robota podwodnego (ROV), badań

akustycznych itd. z zamiarem monitorowania warunków zarówno rurociągów, jak i dna morskiego (warunek 23).

Duńska Agencja Energetyczna zauważa, że eksploatacja, kontrola i konserwacja muszą być poddawane ponownej ocenie z wykorzystaniem podejścia opartego na analizie ryzyka na podstawie udokumentowanych obserwacji stanu rurociągów oraz faktycznych warunków eksploatacji rurociągów.

Nord Stream 2 AG przygotowuje program monitorowania na potrzeby kontroli i konserwacji dla etapu eksploatacji. Program monitorowania będzie obejmować monitorowanie aspektów bezpieczeństwa. Program monitorowania wymaga zatwierdzenia przez Duńską Agencję Energetyczną przed uruchomieniem rurociągu (warunek 26).

4.6.6. Wycofywanie z eksploatacji

Nord Stream 2 AG oświadcza we wniosku, że preferowaną opcją wycofania rurociągów z eksploatacji jest pozostawienie ich na miejscu na dnie morskim. Nord Stream 2 AG zauważa również, że wycofanie z eksploatacji będzie mieć miejsce zgodnie z zasadami i standardami obowiązującymi w momencie wycofywania.

Duńska Agencja Energetyczna zauważa, że całkowite lub częściowe wycofanie rurociągów Nord Stream 2 z eksploatacji w wodach duńskich będzie wymagać zatwierdzenia przez stosowne władze duńskie oraz że aktualnie należy założyć, że wycofanie z eksploatacji będzie wiązać się z usunięciem i całkowitym oczyszczeniem przy najmniejszej możliwej ingerencji i oddziaływaniu na środowisko morskie (warunek 34).

4.7. Bezpieczeństwo i środowisko

4.7.1. Ocena ryzyka

System zarządzania dla etapu projektu i instalacji

Przed uruchomieniem rurociągów Nord Stream 2 AG dostarczy dokumentację systemu zarządzania dotyczącą eksploatacji, kontroli i konserwacji rurociągów. System zarządzania zapewni regularne systematyczne monitorowanie eksploatacji i stanu rurociągów z zamiarem zagwarantowania zachowania integralności rurociągów. System zarządzania będzie poddawany ponownej ocenie z wykorzystaniem podejścia opartego na analizie ryzyka na podstawie obserwacji stanu rurociągów oraz warunków eksploatacji rurociągów (warunek 23).

4.7.2. Wybór trasy

Duńska Agencja Energetyczna rozważyła dwa wnioski: jeden dla trasy na północny-zachód od Bornholmu i jeden dla trasy na południowy-wschód od Bornholmu. Obie trasy usytuowane są na szelfie kontynentalnym.

Na podstawie raportów oddziaływania na środowisko oraz odpowiedzi otrzymanych w ramach konsultacji odnośnie do trasy na południowy-wschód od Bornholmu na szelfie kontynentalnym oraz trasy na północny-zachód od

Bornholmu na szelfie kontynentalnym, między innymi, Duńska Agencja Energetyczna doszła do wniosku, że trasa przebiegająca na południowy-wschód od Bornholmu jest preferowana w stosunku do tej przebiegającej na północno-zachód. Wniosek ten częściowo opiera się na oddziaływaniu na żeglugę w Cieśninie Bornholmskiej stanowiącej strefę rozgraniczenia ruchu (TSS) o bardzo dużej intensywności ruchu oraz możliwym oddziaływaniu na podstawie wyznaczenia obszaru Natura 2000, jakim jest Rønne Banke/Adler Grund Należy zauważyć, że w przypadku możliwej racjonalnej alternatywnej trasy nieprzebiegającej przez obszar Natura 2000, należy przyjąć tę trasę, chyba że inne powody są na tyle istotne, że trasa przez obszar Natura 2000 jest jedyną możliwą opcją. Tym samym stwierdza się, że trasa południowo-wschodnia na szelfie kontynentalnym, na którą wydano pozwolenie, jest racjonalną alternatywą. W związku z tym niniejszym zostaje wydane pozwolenie dla trasy NSP2 / NSP2 V1 przebiegającej na południowy-wschód od Bornholmu na szelfie kontynentalnym. Patrz również Załącznik 4.

Wniosek dotyczący północno-zachodniej trasy Nord Stream 2 na szelfie kontynentalnym zostaje zawieszony wraz z wydaniem niniejszego pozwolenia i wygaśnie w momencie rozpoczęcia przez Nord Stream 2 AG układania rurociągu i powiązanych działań ujętych w pozwoleniu; patrz warunek 2.

Nord Stream 2 AG wniosowała o dwa warianty trasy na południowy-wschód od Bornholmu na szelfie kontynentalnym. Spółka uważa, że zagrożenia związane z bezpieczeństwem w przypadku obydwu wariantów trasy NSP2 / NSP2 V1 i NSP2 / NSP2 V2 są akceptowalne i zostały zredukowane zgodnie z zasadą ALARP do najniższego praktycznie możliwego poziomu. Spółka uważa również, że dwa warianty trasy NSP2 / NSP2 V1 i NSP2 / NSP2 V2 są równorzędnymi trasami alternatywnymi, a Duńska Agencja Energetyczna może zdecydować, czy pozwolenie ma być wydane na budowę NSP2 / NSP2 V1 czy NSP2 / NSP2 V2 po zakończeniu procesu środowiskowego.

W oparciu o informacje z Duńskich Sił Zbrojnych dotyczące oddziaływań związanych z wariantem trasy NSP2 / NSP2 V1 i NSP2 / NSP2 V2 w odniesieniu do amunicji chemicznej i konwencjonalnej (patrz ustęp 4.7.7), zezwolenie udzielane jest wyłącznie w postaci niniejszego pozwolenia na budowę rurociągu dla wariantu NSP2 / NSP2 V1 (warunek 1).

4.7.3. Bezpieczeństwo żeglugi

Duński Urząd Morski oświadczył, że nie ma dalszych uwag na temat raportu oddziaływania na środowisko dla wariantów tras Nord Stream 2 przebiegających na południowy-wschód od Bornholmu.

Duński Urząd Morski odwołuje się do rozporządzenia wykonawczego nr 1351 z 5 grudnia 2013 r. dotyczącego bezpieczeństwa żeglugi w związku z pracami inżynierskimi i innymi działaniami itd. w wodach duńskich oraz do oceny „Ocena bezpieczeństwa żeglugi w związku z pracami na morzu”.

Duńska Agencja Energetyczna zauważa, że spółka Nord Stream 2 AG zobowiązana jest do spełnienia wymogów określonych przez Duński Urząd Morski w związku z wykonaniem, eksploatacją i wycofaniem rurociągów z eksploatacji (warunek 14).

Przed procesem konsultacji publicznych w związku z konsultacjami dotyczącymi projektu raportu oddziaływania na środowisko Duński Urząd Morski odwołał się w swojej odpowiedzi w ramach konsultacji do swojego poprzedniego oświadczenia dotyczącego OOS dla trasy na południowy-wschód od Bornholmu w wodach terytorialnych i na szelfie kontynentalnym. Duński Urząd Morski stwierdza tutaj, że uważa wszystkie trasy za możliwe z punktu widzenia bezpieczeństwa żeglugi, ale jest zdania, że w przypadku trasy na północ od Bornholmu konieczne byłoby dokonanie bardziej kompleksowych analiz ryzyka i środków łączących (zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji) niż w przypadku wyboru tras na południe od Bornholmu.

4.7.4. Rybołówstwo

W swojej odpowiedzi do Danii w ramach konsultacji Szwedzka Agencja ds. Gospodarki Morskiej i Wodnej oświadczyła, że jej zdaniem w pozwoleniu na rurociągi Nord Stream 2 wydanym przez Danię należy uwzględnić warunek zakazujący działań związanych z układaniem rur w lipcu i sierpniu, kiedy to obowiązuje zakaz połowu dorsza w Basenie Bornholmskim z uwagi na okres tarła bałtyckiego dorsza.

W związku z rozważaniem poprzednich wniosków spółki Nord Stream 2 AG Szwedzka Agencja ds. Gospodarki Morskiej i Wodnej przedstawiła Duńskiej Agencji Energetycznej te same uwagi, a Duńska Agencja Energetyczna wysłała szwedzką odpowiedź w ramach konsultacji do Duńskiej Agencji Rybołówstwa i Duńskiej Agencji Ochrony Środowiska z prośbą o komentarz. W odpowiedzi od Duńskiej Agencji Rybołówstwa czytamy, że nie można wykluczyć możliwości negatywnego oddziaływania prac budowlanych i związanego z tym hałasu, zmian w prądach wodnych itp. na dorsza w okresie tarła. Z tego względu Duńska Agencja Rybołówstwa popiera wniosek Szwecji o włączenie do pozwolenia na budowę duńskiej części rurociągów Nord Stream 2 warunku dotyczącego ograniczeń prac budowlanych w lipcu i sierpniu w Basenie Bornholmskim w związku z tarłem dorsza. Ponieważ trasa przez Basen Bornholmski nie uległa zmianie od czasu konsultacji z Duńską Agencją Rybołówstwa i Duńską Agencją Ochrony Środowiska, Duńska Agencja Energetyczna doszła do wniosku, że odpowiedź Duńskiej Agencji Rybołówstwa pozostaje aktualna.

Z tego powodu, planując prace budowlane, Nord Stream 2 AG powinna dążyć do unikania układania rurociągu w strefie zastrzeżonej dla rybołówstwa, znanej jako Basen Bornholmski od lipca do sierpnia, czyli w okresie tarła dorsza. W powyższym okresie obowiązuje zakaz prowadzenia jakichkolwiek ingerencji w dno morskie; patrz warunek 11.

Umowa pomiędzy Duńską Organizacją Producentów Rybackich a Nord Stream 2 AG

Zgodnie z wnioskiem oczekuje się, że przed rozpoczęciem budowy zostanie podpisana umowa pomiędzy Duńską Organizacją Producentów Rybackich, Bornholms og Christiansøs Fiskeriforening a Nord Stream 2 AG.

Umowę należy przesłać Duńskiej Agencji Energetycznej, jak tylko będzie dostępna, jednak nie później niż przed rozpoczęciem układania rurociągu; patrz warunek 13.

4.7.5. Nurkowanie

Duński Urząd Morski oświadczył, że nie ma dalszych uwag na temat raportu oddziaływania na środowisko dla wariantów tras Nord Stream 2 przebiegających na południowy-wschód od Bornholmu.

Duński Urząd Morski odwołuje się do rozporządzenia wykonawczego nr 1351 z 5 grudnia 2013 r. dotyczącego bezpieczeństwa żeglugi w związku z pracami inżynierskimi i innymi działaniami itd. w wodach duńskich oraz do oceny „Ocena bezpieczeństwa żeglugi w związku z pracami na morzu”.

Duńska Agencja Energetyczna zauważa, że spółka Nord Stream 2 AG zobowiązana jest do spełnienia wymogów określonych przez Duński Urząd Morski w związku z wykonaniem, eksploatacją i wycofaniem rurociągów z eksploatacji (warunek 14).

4.7.6. Strefa ochrony i strefa bezpieczeństwa

Duński Urząd Morski oświadczył, że nie ma dalszych uwag na temat raportu oddziaływania na środowisko dla wariantów tras Nord Stream 2 przebiegających na południowy-wschód od Bornholmu.

Duński Urząd Morski odwołuje się do rozporządzenia wykonawczego nr 1351 z 5 grudnia 2013 r. dotyczącego bezpieczeństwa żeglugi w związku z pracami inżynierskimi i innymi działaniami itd. w wodach duńskich oraz do oceny „Ocena bezpieczeństwa żeglugi w związku z pracami na morzu”.

Duńska Agencja Energetyczna zauważa, że spółka Nord Stream 2 AG zobowiązana jest do spełnienia wymogów określonych przez Duński Urząd Morski w związku z wykonaniem, eksploatacją i wycofaniem rurociągów z eksploatacji (warunek 14).

4.7.7. Amunicja i poligony wojskowe

Duńska Agencja ds. Nieruchomości o Znaczeniu dla Obronności oświadcza, że nie ma uwag odnośnie do raportu oddziaływania na środowisko, ale zauważa, że rady i zalecenia wydane przez Duńskie Siły Zbrojne w związku z poprzednią korespondencją i spotkaniami są nadal obowiązujące.

Duńskie Siły Zbrojne poinformowały Duńską Agencję Energetyczną o możliwych oddziaływaniach budowy rurociągów wzdłuż wariantów trasy NSP2 / NSP2 V1 i NSP2 / NSP2 V2 odpowiednio w odniesieniu do amunicji chemicznej i konwencjonalnej, a także poligonów wojskowych.

Amunicja chemiczna i konwencjonalna

Duńskie Siły Zbrojne zauważają, że wariant trasy NSP2 / NSP2 V1 przebiega przez obszar na wschód od Bornholmu, gdzie nie zaleca się prowadzenia prac na dnie morskim z uwagi na ryzyko natrafienia na zatopione bojowe środki chemiczne. Zauważa się również, że analizy przeprowadzone dla tego wariantu trasy pokazują, że stężenie bojowych środków chemicznych jest większe niż wzdłuż innych wariantów tras. Przed rozpoczęciem prac w obszarze objętym ograniczeniem należy ustalić z Dowództwem Marynarki Wojennej warunki robocze dla ustalenia gotowości na wypadek postępowania z zatopioną bronią chemiczną. Zauważa się, że Nord Stream 2 AG ma świadomość środków ostrożności do identyfikacji i postępowania z pozostałościami amunicji lub potencjalnie niebezpiecznymi obiektami (niewybuchy).

Duńskie Siły Zbrojne poinformowały poprzednio Duńską Agencję Energetyczną, że według doświadczenia Duńskich Sił Zbrojnych napotkaną amunicję chemiczną zatopioną po pierwszej i drugiej wojnie światowej oraz w latach 60. XX wieku najlepiej pozostawić na miejscu. Należy wyeliminować wszelkie ryzyko kontaktu z zatopioną amunicją chemiczną osób pracujących na dnie morza.

Dlatego też Duńskie Siły Zbrojne udostępniły Duńskiej Agencji Energetycznej więcej informacji na temat oddziaływań związanych z dwoma wariantami trasy:

Wariant trasy NSP2 / NSP2 V1 przebiega przez obszar na wschód od Bornholmu, gdzie nie zaleca się prowadzenia prac na dnie morskim z uwagi na ryzyko zatopionych bojowych środków chemicznych. Wariant trasy NPS2 V2 przebiega poza obszarem, na którym nie zaleca się połowów włokiem, a także w pobliżu 800-kilowego niewybuchu. Wariant trasy NPS2 V2 wiąże się zatem z większym ryzykiem narażenia rurociągu na 800-kilowy niewybuch za sprawą połowów włokiem w porównaniu z wariantem trasy NPS2 V1.

Poligony wojskowe

Duńskie Siły Zbrojne zauważają, że w obszarach strzelania Ministerstwa Obrony planowane są działania. Dostęp do tych obszarów jest zakazany w związku ze strzelaniem; patrz BEK nr 64 z 30 stycznia 2002 r. Zaleca się nieplanowanie żadnych działań, które mogłyby ograniczyć zdolność Duńskich Sił Zbrojnych do trenowania i odbywania ćwiczeń praktycznych na tych obszarach. Informacje dotyczące określonych ćwiczeń na poligonach można uzyskać w Centrum Operacyjnym Duńskich Sił Zbrojnych.

Zgodnie z odpowiedzią w ramach konsultacji z Bundesamt für Infrastruktur, Umweltschutz und Dienstleistungen der Bundeswehr, w imieniu NATO, niemiecka marynarka wojenna zarządza dziewięcioma przyległymi obszarami zanurzania okrętów podwodnych NATO na wschód od Bornholmu, które są położone w duńskiej, szwedzkiej i polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej. Wariant trasy NSP2 / NSP2 V2 przebiega przez trzy obszary manewrów okrętów podwodnych, podczas gdy NSP2 / NSP2 V1 tylko przez dwa obszary manewrów okrętów podwodnych i zachodnią zewnętrzną część tych obszarów. Bundesamt für Infrastruktur, Umweltschutz und Dienstleistungen der Bundeswehr nie uważa, aby wspomniane dwa warianty trasy oddziaływały na tak zwane „obszary bezpiecznego osiadania na dnie”, tym samym uważa, że budowa i eksploatacja rurociągów jest ogólnie akceptowalna i nie ma zastrzeżeń do żadnego z wariantów trasy: NSP2 / NSP2 V1 ani NSP2 / NSP2 V2. Wojsko niemieckie zauważa jednak, że w związku z tym, że oddziaływanie NSP2 / NSP2 V1 na obszary okrętów podwodnych jest nawet mniej istotne, ten wariant powinien być preferowany w oparciu o opinię Sił Zbrojnych Niemiec.

Wnioski Duńskiej Agencji Energetycznej

W oparciu o odpowiedzi w ramach konsultacji z Duńskich Sił Zbrojnych dotyczące oddziaływania wariantów trasy NSP2 / NSP2 V1 i NSP2 / NSP2 V2 odpowiednio w odniesieniu do amunicji chemicznej i konwencjonalnej, Duńska Agencja Energetyczna uważa, że z perspektywy bezpieczeństwa najwłaściwszą trasą jest NSP2 / NSP2 V1.

W swojej ocenie Duńska Agencja Energetyczna położyła szczególny nacisk na następujące okoliczności, przy czym pierwszej okoliczności przypisuje się szczególne znaczenie:

- NSP2 / NSP2 V1 jest położona w większej odległości od min dennych, na które natrafiono w korytarzu trasy NSP2 / NSP2 V2, niż NSP2 / NSP2 V2. Miny denne mogą uszkodzić integralność rurociągów, jeśli te zostaną wystawione na ich działanie.
- Prawdopodobieństwo narażenia rurociągów na połowy włokiem jest mniejsze z uwagi na wytyczenie strefy, w której połowy włokiem dennym, kotwiczenie i ingerencje w dno morskie nie są zalecane z powodu zagrożenia zatopionymi bojowymi środkami chemicznymi; tym samym ryzyko chwycenia dużych niewybuchów przez włoki i przeniesienia ich bliżej gazociągu zostało zredukowane.
- Nord Stream 2 ma świadomość środków ostrożności do identyfikacji i postępowania z pozostałościami amunicji lub potencjalnie niebezpiecznymi obiektami (niewybuchy). Ma to znaczenie w wodach wokół Bornholmu, ale ma to szczególne znaczenie w odniesieniu do NSP2 / NSP2 V1, ponieważ trasa ta przebiega przez obszar, w którym połowy włokiem dennym, kotwiczenie i ingerencje w dno morskie nie są zalecane z powodu zagrożenia zatopionymi bojowymi środkami chemicznymi.
- Stosowane są statki DP (pozycjonowane dynamicznie), co zmniejsza ryzyko napotkania na niewybuchy na dnie morza, włączając sytuacje, gdy trasa

przebiega przez obszar, w którym połowy włokiem dennym, kotwiczenie i ingerencje w dno morskie nie są zalecane z powodu zagrożenia zatopionymi bojowymi środkami chemicznymi; oraz

- W strefie zastrzeżonej nie są planowane żadne ingerencje w dno morskie, co zmniejsza prawdopodobieństwo natrafienia na jakiegokolwiek niewybuchy.

W oparciu o informacje z Duńskich Sił Zbrojnych dotyczące oddziaływań związanych z wariantem trasy NSP2 / NSP2 V1 i NSP2 / NSP2 V2 w odniesieniu do amunicji chemicznej i konwencjonalnej, zezwolenie udzielane jest wyłącznie w postaci niniejszego pozwolenia na budowę rurociągu dla wariantu trasy NSP2 / NSP2 V1 (warunek 1).

Nord Stream 2 AG spełni wymogi i wytyczne Duńskich Sił Zbrojnych; patrz warunek 15 przewidziany w pozwoleniu.

4.7.8. Środowisko

Duńska Agencja Ochrony Środowiska nie udzieliła odpowiedzi podczas konsultacji publicznych.

Przed konsultacjami publicznymi, w związku z konsultacjami odnośnie do projektu raportu oddziaływania na środowisko, Duńska Agencja Ochrony Środowiska zalecała w swojej odpowiedzi w ramach konsultacji, aby zapewnić w każdym pozwoleniu wydanym dla przedsięwzięcia, że zakres fizycznych strat i zaburzeń nadrzędnych rodzajów siedlisk dna morskiego zostanie poddany ocenie, np. przez przygotowanie stosownej dokumentacji.

W związku z tym Duńska Agencja Ochrony Środowiska oświadczyła, że konieczne jest dokonanie oceny, udokumentowania oraz zgłoszenie do Duńskiej Agencji Ochrony Środowiska zakresu fizycznych strat i zaburzeń nadrzędnych rodzajów siedlisk dna morskiego. Jeśli to możliwe, zakres fizycznych strat i zaburzeń będzie określony na podstawie nadrzędnych rodzajów siedlisk zdefiniowanych w dyrektywie ramowej w sprawie strategii morskiej. Raportowanie zakresu fizycznych strat i zaburzeń nadrzędnych rodzajów siedlisk dna morskiego będzie mieć miejsce nie później niż sześć miesięcy po zakończeniu prac budowlanych.

Z tego powodu Nord Stream 2 AG udokumentuje zakres fizycznych strat, a fizyczne zaburzenia nadrzędnych rodzajów siedlisk dna morskiego zostaną poddane ocenie, udokumentowane i zgłoszone Duńskiej Agencji Ochrony Środowiska. Jeśli to możliwe, zakres fizycznych strat i zaburzeń będzie określony na podstawie nadrzędnych rodzajów siedlisk zdefiniowanych w dyrektywie ramowej w sprawie strategii morskiej. Raportowanie zakresu fizycznych strat i zaburzeń nadrzędnych rodzajów siedlisk dna morskiego będzie mieć miejsce nie później niż sześć miesięcy po zakończeniu prac budowlanych, patrz warunek 24.

Woda balastowa

W związku z poprzednimi konsultacjami Duńska Agencja Ochrony Środowiska zauważyła, że w odniesieniu do postanowień konwencji o wodach balastowych, która weszła w życie 8 września 2017 r., konieczne jest zwrócenie uwagi na fakt, że dla wszystkich statków przekraczających 400 ton brutto obowiązuje przygotowanie „Planu zarządzania wodami balastowymi” i „Rejestru wód balastowych”. Statki muszą również spełniać wymogi konwencji dotyczące zrzucanych wód. W przypadku Morza Bałtyckiego oznacza to, że statek może kontynuować zrzucanie nieoczyszczonej wody balastowej do czasu, gdy spełnia tak zwane wymogi D-2 i ma zainstalowany system oczyszczania wody balastowej. Do kiedy to będzie mieć miejsce jest częściowo określone przez termin kolejnej kontroli (i świadectwo IOPP). Na życzenie Duńska Agencja Ochrony Środowiska i Duński Urząd Morski mogą udostępnić więcej informacji na ten temat.

Plan gotowości

Duńska Agencja Ochrony Środowiska zauważyła dalej, że konieczne jest dostarczenie jej do zatwierdzenia planu postępowania z wyciekami z rurociągów przed ich uruchomieniem w myśl ustępu 33 rozporządzenia wykonawczego nr 1033 z 4 września 2017 r. zgodnie z ustawą o ochronie środowiska morskiego (ustawa o środowisku morskim) oraz rozporządzeniem wykonawczym nr 909 z 10 lipca 2015 r. dotyczącym gotowości w związku z zanieczyszczeniem środowiska morskiego z instalacji ropy naftowej i gazu ziemnego, rurociągów i innych platform (rozporządzenie wykonawcze o gotowości).

Duńska Agencja Ochrony Środowiska zwróciła ponadto uwagę na postanowienia dotyczące natychmiastowego zgłaszania wycieków w związku z rurociągiem w ustępie 2 rozporządzenia wykonawczego nr 874 z 27 czerwca 2016 r. dotyczącego zgłaszania zgodnie z ustawą o ochronie środowiska morskiego

Nord Stream 2 AG spełni wymogi określone przez Duńską Agencję Ochrony Środowiska w związku z wykonaniem i eksploatacją rurociągu, patrz warunek 16 w pozwoleniu.

Programy monitorowania

Nord Stream 2 AG przygotowuje programy monitorowania na potrzeby budowy i eksploatacji rurociągu, które obejmą warunki środowiskowe i zostaną zatwierdzone przez Duńską Agencję Energetyczną, odpowiednio przed rozpoczęciem układania rury i uruchomieniem rurociągu (warunki 18 i 27).

Rezultaty programów monitorowania, które dotyczą wyłącznie warunków środowiskowych, będą corocznie udostępniane opinii publicznej, ale tylko po zatwierdzeniu przez Dowództwo Marynarki Wojennej (warunek 29).

Bundesamt für Infrastruktur, Umweltschutz und Dienstleistungen der Bundeswehr stwierdza w swojej odpowiedzi w ramach konsultacji, że w przypadku postawienia przez duńskie władze wymogu opublikowania przez Nord Stream 2 AG rezultatów

programów monitorowania dotyczących warunków środowiskowych podczas budowy i eksploatacji rurociągu w strefach manewrów okrętów podwodnych NATO, rezultaty te nie mogą zostać upublicznione ze względów bezpieczeństwa w odniesieniu do partnerów NATO i sojuszników, chyba że osiągnięte zostanie wzajemne porozumienie z niemiecką marynarką wojenną dotyczące zawartości materiałów, które miałyby być opublikowane. Należy zapewnić, aby nie zostały opublikowane wrażliwe dane wojskowe traktujące o kwestiach bezpieczeństwa dotyczące NATO i sojuszników.

Duńska Agencja Energetyczna przekazała niemiecką odpowiedź w ramach konsultacji Dowództwu Marynarki Wojennej, które oświadczyło, że popiera żądania Niemiec, aby dane z obszarów manewrów okrętów podwodnych NATO nie były publikowane bez wyraźnej zgody wojska niemieckiego. Dowództwo Marynarki Wojennej proponuje, aby dane dotyczące obszarów manewrów w duńskiej WSE przed publikacją zostały udostępnione do zatwierdzenia wojsku niemieckiemu za pośrednictwem Dowództwa Marynarki Wojennej.

Z tego powodu zakłada się, że Nord Stream 2 AG dostarczy dane uzyskane na etapie budowy i eksploatacji na terenach manewrów Dowództwu Marynarki Wojennej; patrz warunek 28. Dane z obszarów manewrów okrętów podwodnych NATO nie mogą zostać opublikowane ani udostępnione stronom trzecim bez zgody Dowództwa Marynarki Wojennej.

Dowództwo Marynarki Wojennej zastrzega sobie prawo do umieszczenia inspektora na pokładzie statków przeprowadzających monitoring na obszarach manewrów w duńskiej WSE.

Nord Stream 2 AG spełni wymogi i wytyczne Duńskich Sił Zbrojnych; patrz warunek 15 przewidziany w pozwoleniu.

Stacje monitorowania środowiska

W odpowiedzi udzielonej Danii w ramach konsultacji Polska zauważyła, że istnieje znaczne ryzyko uszkodzenia stacji monitorowania środowiska HBP133 w wyniku prac budowlanych i czynności podejmowanych na etapie eksploatacji, ponieważ wariant trasy NSP2 / NSP2 V1 przebiega w pobliżu tej stacji.

Nord Stream 2 AG poinformowała Duńską Agencję Energetyczną, że przed rozpoczęciem etapu budowy skonsultuje się z odpowiednimi władzami lub organizacjami, które obsługują stacje usytuowane w pobliżu trasy rurociągu.

Z tego powodu Nord Stream 2 AG skonsultuje się z odpowiednimi władzami lub organizacjami, które obsługują stacje monitorowania środowiska położone w pobliżu trasy rurociągu przed ułożeniem rurociągu; patrz warunek 12.

Gatunki inwazyjne

Duńska Agencja Energetyczna zauważyła, że spółka oświadczyła, że materiał skalny z kamieniołomów na lądzie zostanie wykorzystany, jeśli będzie to

konieczne, do stabilizacji rurociągów lub wokół miejsc skrzyżowania z kablami i rurociągami. Materiał wykorzystany do stabilizacji rurociągów nie może uszkodzić flory ani fauny Morza Bałtyckiego, np. poprzez wprowadzenie gatunków inwazyjnych w związku ze zwałowaniem materiału skalnego; patrz warunek 9.

4.7.9. Obszary ochrony przyrody i gatunki wymienione w Załączniku IV

Obszary ochrony przyrody

Duńska Agencja Energetyczna przychyliła się do oceny Nord Stream 2 AG, w której stwierdzono, że obszary ochrony przyrody położone w odległości większej niż 20 km od proponowanych wariantów trasy nie zostaną poddane negatywnemu oddziaływaniu na etapie budowy ani eksploatacji.

Na podstawie oceny istotności doręczonej dla obszaru Natura 2000 Adler Grund i Rønne Banke oraz faktu, że odległość pomiędzy wariantami trasy a tym obszarem wynosi ponad 18 km, Duńska Agencja Energetyczna uważa, bazując na wymaganych danych naukowych, że brak jest dowodów wskazujących na fakt, iż przedsięwzięcie w znacznym stopniu oddziaływałoby na podstawie wyznaczenia obszaru ochrony przyrody Adler Grund i Rønne Banke. Tym samym Duńska Agencja Energetyczna wysnuła wniosek, że ocena oddziaływania nie powinna być przeprowadzana dla tego obszaru; patrz ustęp 4 punkt 4 rozporządzenia wykonawczego dotyczącego oceny oddziaływania na morzu.

Ponadto Duńska Agencja Energetyczna przychyliła się do stanowiska Nord Stream 2 AG, że nie wystąpią oddziaływania transgraniczne obejmujące obszary chronione w Polsce i Szwecji z uwagi na odległość wynoszącą ponad 20 km, co oznacza, że znajdują się one poza zasięgiem jakiegokolwiek oddziaływania.

Duńska Agencja Energetyczna przychyliła się do konkluzji Nord Stream 2 AG, że oddziaływania na niemieckie obszary Natura 2000 będą mieć charakter tymczasowy, lokalny i mało intensywny, oraz że działania prowadzone w części duńskiej nie będą skutkować znacznym oddziaływaniem na niemieckie obszary Natura 2000. Taki stan rzeczy ma miejsce z uwagi na bardzo lokalny charakter oddziaływania na obszarze położonym w pobliżu granicy WSE oraz odległość pomiędzy pracami budowlanymi na dnie morskim w duńskiej WSE a granicą z niemiecką WSE wynoszącą co najmniej 9 km, czyli poza zasięgiem jakichkolwiek oddziaływań działań prowadzonych na terenie Danii zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji.

Załącznik IV – gatunki

W ramach poprzednich konsultacji odnoszących się do przedsięwzięcia Nord Stream 2 Duńska Agencja Energetyczna uznała, że zwałowanie materiału skalnego nie będzie w znacznym stopniu oddziaływać na morświna, jeśli zastosowane zostaną środki, takie jak punkty obserwacji zwierząt w pobliżu statku i ewentualnie środki odstrasżające z użyciem „pingerów” przed umieszczeniem materiału skalnego na miejscu.

W związku z tym Duńska Agencja Ochrony Środowiska oświadczyła, że mogą

wystąpić niejasności co do zastosowania „pingerów”, które są czasem mylone z odstraszaczami fok. Odstraszacze fok są znacznie mocniejsze i nie mogą być stosowane. Z tego powodu Duńska Agencja Ochrony Środowiska proponuje, aby Duńska Agencja Energetyczna zatwierdziła bardziej szczegółową specyfikację pingerów przed wykonaniem zwałowania materiału skalnego.

Przed zwałowaniem materiału skalnego ze statku prowadzone będą obserwacje zwierząt i zostaną wprowadzone środki odstraszające z zastosowaniem „pingerów” w celu ochrony ssaków morskich; patrz warunek 10. Przed zwałowaniem materiału skalnego Duńska Agencja Energetyczna zatwierdzi bardziej szczegółową specyfikację pingerów.

Na podstawie dostarczonej oceny i w oparciu o założenie, że spełnione zostaną powyższe warunki, Duńska Agencja Energetyczna dochodzi do wniosku, że na etapie budowy i eksploatacji rurociągu nie będą celowo niepokojone gatunki zwierząt wymienione w Załączniku IV(a) do dyrektywy siedliskowej (w tym konkretnym przypadku oznacza to morświna) w obszarze ich naturalnego występowania, w szczególności podczas okresów rozrodu, wychowu młodych, snu zimowego i migracji, ani nie zostaną uszkodzone czy zniszczone obszary rozrodu i odpoczynku w obszarach naturalnego występowania gatunków zwierząt wymienionych w Załączniku IV(a); patrz ustęp 8 punkt 1 i 2 rozporządzenia wykonawczego dotyczącego oddziaływania na morzu.

4.7.10. Dziedzictwo kulturowe

Agencja Kultury i Pałaców zauważa, że dziedzictwo kulturowe zostało opisane w złożonej dokumentacji z konsultacji w doskonały sposób. Dokumentacja z konsultacji zawiera również dobre sprawozdanie dotyczące sposobu lokalizowania, badania i zabezpieczania obiektów dziedzictwa kulturowego.

Ponadto Agencja Kultury i Pałaców zauważa, że Nord Stream 2 AG zapewni, aby Muzeum Łodzi Wikingów w Roskilde otrzymało niezbędną możliwość przeprowadzenia oceny geofizycznej i sprawdzenia danych sejsmicznych, przeprowadzenia wstępnych archeologicznych badań wykopaliskowych na morzu i wszelkich rzeczywistych archeologicznych prac wykopaliskowych / badań wzdłuż trasy rurociągu i na obszarze do niej przylegającym. Ostatecznie Agencja Kultury i Pałaców wyrazi swe stanowisko dotyczące przeprowadzanych działań, włączając udzielenie pisemnego zezwolenia na ujawnienie obiektów dziedzictwa kulturowego.

Agencja Kultury i Pałaców poinformowała w związku z tym Duńską Agencję Energetyczną, że badania / badania w terenie Muzeum Łodzi Wikingów dla wszystkich trzech wytyczeń trasy zostały zakończone, a ich wyniki przedstawione. Podobnie wyniki badań terenowych i raporty zostały rozważone / zatwierdzone przez Agencję Kultury i Pałaców. W odniesieniu do aspektów kulturowych i historycznych wód duńskich przebieg trasy we wszystkich trzech wariantach został uznany, a Nord Stream 2 może rozpocząć budowę w obrębie zatwierdzonych tras bez konieczności podejmowania żadnych dalszych kroków.

Nord Stream 2 AG spełni wymogi i wytyczne Agencji Kultury i Pałaców;
patrz warunek 17 w pozwoleniu.

Załącznik 1: Wykaz danych adresowych zaangażowanych władz duńskich

Arbejdstilsynet (Duński Urząd Inspekcji Pracy) Landskronagade 33 2100 Kbh. Ø	Energistyrelsen (Duńska Agencja Energetyczna) Carsten Niebuhrs Gade 43 1577 Copenhagen V
Duńska Agencja Rybołówstwa (Duńska Dyrekcja Rybołówstwa) Nyropsgade 30 1780 Copenhagen V	Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse (Duńska Agencja ds. Nieruchomości o Znaczeniu dla Obronności) Arsenalvej 55 9800 Hjørring
Geodatastyrelsen (Duńska Agencja ds. Geodanych) Lindholm Brygge 31 9400 Nørresundby Denmark Denmark	Miljøstyrelsen (Duńska Agencja Ochrony Środowiska) Tolderlundsvej 5 5000 Odense C
Slots- og Kulturstyrelsen (Agencja Kultury i Pałaców) Fejøgade 1, 2. sal DK-4800 Nykøbing F	Søfartsstyrelsen (Duński Urząd Morski) Casper Brandts Plads 9 4220 Korsør
Søværnskommandoen Forsvarskommandoen (Dowództwo Marynarki Wojennej Dowództwo Obrony Dania) Herningvej 30 DK-7470 Karup J	

Załącznik 2: Streszczenie odpowiedzi w ramach konsultacji krajowych**Załącznik 3: Streszczenie odpowiedzi w ramach konsultacji międzynarodowych (Konwencja z Espoo)****Załącznik 4: Ocena trasy północno-zachodniej / południowo-wschodniej na szelfie kontynentalnym**

Spis treści

1.	Pozwolenie	1
1.1.	Decyzja.....	1
1.2.	Warunki	3
1.3.	Wytyczne składania zażalenia	7
2.	Wniosek	8
2.1.	Wnioskodawca	8
2.2.	Dokumentacja wniosku	8
2.3.	Przedsięwzięcie Nord Stream 2	8
2.4.	Lokalizacja duńskiej części gazociągu.....	9
2.5.	Harmonogram	10
2.6.	Informacje techniczne	11
	2.6.1. Ingerencje w dno morskie	11
	2.6.2. Krzyżowanie z infrastrukturą	11
	2.6.3. Zawartość węglowodorów i skład paliwa gazowego.....	12
	2.6.4. Projekt	12
	2.6.5. Ułożenie rurociągu i oddanie do eksploatacji.....	14
	2.6.6. Wycofywanie z eksploatacji	15
2.7.	Bezpieczeństwo i środowisko	16
	2.7.1. Ocena ryzyka	16
	2.7.2. Wybór trasy	16
	2.7.3. Bezpieczeństwo żeglugi.....	18
	2.7.4. Rybołówstwo	18
	2.7.5. Nurkowanie	19
	2.7.6. Strefa ochrony i strefa bezpieczeństwa	20
	2.7.7. Amunicja i poligony wojskowe.....	20
	2.7.8. Środowisko.....	22
	2.7.9. Obszary ochrony przyrody i gatunki wymienione w Załączniku IV	23
	2.7.10. Dziedzictwo kulturowe.....	25
3.	Ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ)	
4.	Uwagi i ocena władz	32
4.1.	Wnioskodawca	32
4.2.	Dokumentacja wniosku	32
4.3.	Przedsięwzięcie Nord Stream 2	32
4.4.	Lokalizacja duńskiej części gazociągu.....	32
4.5.	Harmonogram	33
4.6.	Informacje techniczne	33
	4.6.1. Ingerencje w dno morskie	33
	4.6.2. Krzyżowanie z infrastrukturą	34
	4.6.3. Zawartość węglowodorów i skład paliwa gazowego.....	34

4.6.4.	Projekt	34
4.6.5.	Ułożenie rurociągu i oddanie do eksploatacji.....	35
4.6.6.	Wycofywanie z eksploatacji	36
4.7.	Bezpieczeństwo i środowisko	36
4.7.1.	Ocena ryzyka	36
4.7.2.	Wybór trasy	36
4.7.3.	Bezpieczeństwo żeglugi.....	37
4.7.4.	Rybołówstwo	38
4.7.5.	Nurkowanie	38
4.7.6.	Strefa ochrony i strefa bezpieczeństwa	39
4.7.7.	Amunicja i poligony wojskowe.....	39
4.7.8.	Środowisko.....	41
4.7.9.	Obszary ochrony przyrody i gatunki wymienione w Załączniku IV	44
4.7.10.	Dziedzictwo kulturowe.....	45

Załącznik 1: Wykaz danych adresowych zaangażowanych władz duńskich 47